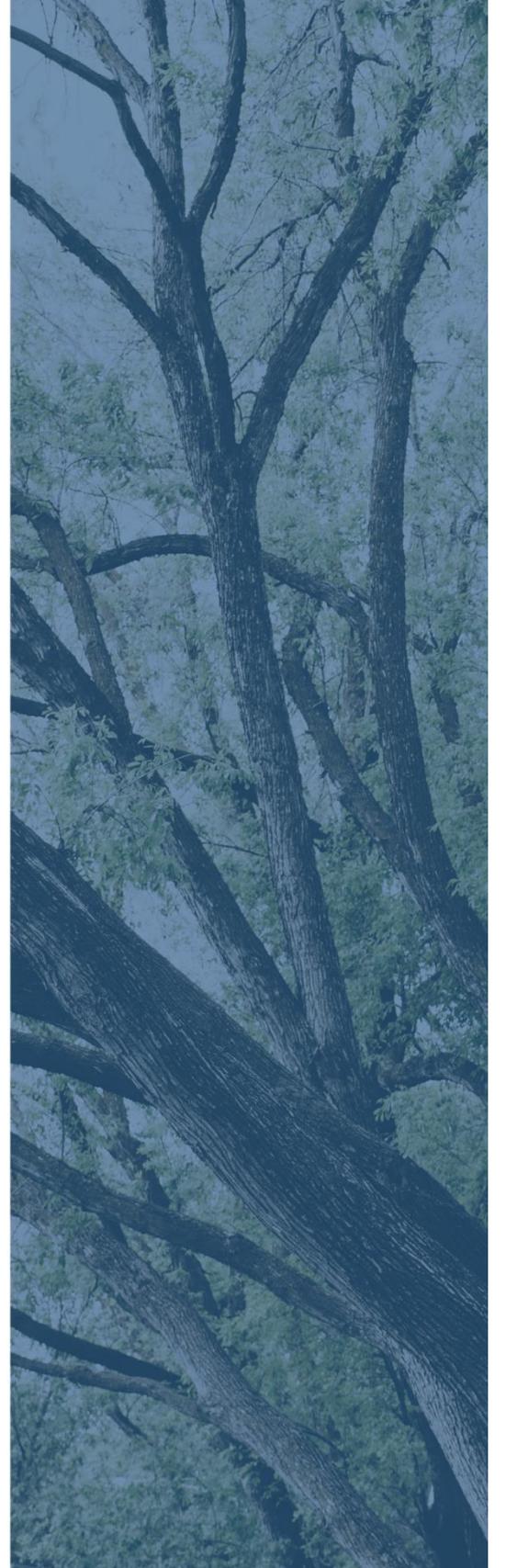

B.PAC
B.GREEN

ಬಿ. ಪ್ಯಾಕ್ ಹಸಿರು
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕಾಗಿ
ಅರಣ್ಯೀಕರಣ
ಕೈಪಿಡಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವನ್ನು ಹಸಿರೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು
ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ
ಡಿಸೆಂಬರ್ 2019

ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ
ತಜ್ಞರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದೊಂದಿಗೆ
ಬೆಂಗಳೂರು ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಆಕ್ಷನ್ ಕಮಿಟಿ (ಬಿ.ಪ್ಯಾಕ್)

ವಿಷಯ

- ಈ ಕೃಪಿಡಿಯ ಉದ್ದೇಶ
- ಕೃತಜ್ಞತೆ
- ನಗರ ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಎಂದರೇನು?
- ನಗರಅರಣ್ಯ ಏಕೆ?
  - ನಗರ ವೃಕ್ಷಗಳಿಂದ ಲಾಭ
  - ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹಸಿರು ವಲಯ ವಿಕಸನ
  - ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ
- ನಗರಾರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಳಿಸಬಹುದು?
  - ನಗರ ಹಸಿರು ಭೂಮಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಗುರುತಿಸುವುದು
- ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ನಗರದ ಅರಣ್ಯ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ರಚಿಸುವುದು?
  - ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬೃಹತ್ ಚಿತ್ರಣ ಮತ್ತು ಪರಿಗಣನೆ
  - ವಿಭಿನ್ನ ಸಂದರ್ಭ ಹಾಗೂ ಬಳಕೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವೃಕ್ಷ ಪ್ರಭೇದಗಳು
- ನಗರಾರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾರು ರೂಪುಗೊಳಿಸಬಹುದು?
  - ಒಡೆತನ, ಬದ್ಧತೆ ಹಾಗೂ ಕರಾರು
  - ನಗರ/ವಾರ್ಡ್ ಮಟ್ಟದ ನಗರಾರಣ್ಯ ರೂಪಿಸಲು ಯೋಜನಾ ಚೌಕಟ್ಟು ರೂಪಿಸುವುದು

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಉದ್ದೇಶ

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹಲವಾರು ನಗರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಮರಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಪೋಷಿಸುವುದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಸರಳ ಪರಿಹಾರವಾಗಿದೆ. ಗಾಳಿಯ ಗುಣಮಟ್ಟ, ನೀರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ, ಅಂತರ್ಜಲ ಮರುಪೂರಣ, ಮಳೆ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹ, ನಗರದ ತಾಪಮಾನವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು, ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ಆರೋಗ್ಯ, ವಾಯು ಸಂಚಾರ ಮತ್ತು ಸೈಕ್ಲಿಂಗ್ ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು, ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಉತ್ತೇಜನ ಮತ್ತು ಸೌಚಿದರ್ಯ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅನೇಕ ಜನರು ಇದನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರಲ್ಲದೆ ಮರಗಳ ನೆಡುವಿಕೆಗೆ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಒಮ್ಮೆ ಇದ್ದ “ಉದ್ಯಾನ ನಗರಿಯಾಗಿ ಮರಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಲ್ಲದು.

ನಗರ ಮರು ಅರಣ್ಯೀಕರಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇಡೀ ನಗರದ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

- ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬಹುದಾದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ನೆಡುವುದು
- ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕಾಗಿ ತಪ್ಪುಪ್ರಬೇಧಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು
- ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಅಸಮರ್ಪಕ ಆರೈಕೆ ಅಥವಾ ಮಾಲೀಕತ್ವ, ಅದು ಯಶಸ್ಸಿನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಮೂಲವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗದಂತೆ ನಿರ್ಮಾಣ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ
- ವಿಶಾಲ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮರನೆಡಲು ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಕೊರತೆ

ಯಶಸ್ವಿನಗರ ಅರಣ್ಯೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಣಿತ ತಜ್ಞರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಸಿ, ಅವರ ಸಹಯೋಗದಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಿತಿ (ಬಿ.ಪ್ಯಾಕ್) ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಈ ನಗರ ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ. ಈ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸಮಗ್ರವಾಗಿಲ್ಲವಾದರೂ, ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಉದ್ದೇಶಿತ ಗರಿಷ್ಠ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ತಲುಪಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಈ ಕೈಪಿಡಿ ಕುರಿತಂತೆ ಯಾವುದೇ ಸಲಹೆ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ, sumedha@bpac.in ಇ-ಮೈಲ್ ಮೂಲಕ ಸುಮೇಧ ರಾವ್ ಅವರಿಗೆ ದಯಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಿ. ಬಿ.ಪ್ಯಾಕ್ ವೆಬ್ ಸೈಟ್ ನಲ್ಲಿ ಈ ಸಲಹೆ, ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ಈ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಪುಸ್ತಿಕೆಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

- ಶ್ರೀಮಂಜುನಾಥ್ ತಂಬಕದ್, ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ-ಸಂಶೋಧನೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ
- ಶ್ರೀವಿಜಯ್ ನಿಶಾಂತ್, ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು, ವೃಕ್ಷ
- ಶ್ರೀ ಚೋಳರಾಜಪ್ಪ ಕೆ, ನಿವೃತ್ತ ಉಪ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ, ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ (ಬಿಬಿಎಂಪಿ)
- ಶ್ರೀಗಂಗಾಧರ ಸ್ವಾಮಿ ಎಸ್, ಉಪ ಅರಣ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ, ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ (ಬಿಬಿಎಂಪಿ)
- ಡಾ. ಹರಿಣಿ ನಾಗೇಂದ್ರ, ಸುಸ್ಥಿರತೆ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಅಜಿಮ್‌ಪ್ರೇಂಜೀ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
- ಶ್ರೀಧನಂಜಯನ್ ಎಂ, ಅಸೋಸಿಯೇಟ್, ಜಿಯೋಸ್ಪೇಷಿಯಲ್ ಲ್ಯಾಬ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಹ್ಯೂಮನ್ ಸೆಟಲೆಂಟ್ಸ್
- ಶ್ರೀಸೌಮ್ಯ ಶೆಂಟೊ ಮಂಡಲ್, ಸಲಹೆಗಾರರು, ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಹ್ಯೂಮನ್ ಸೆಟಲೆಂಟ್ಸ್
- ಶ್ರೀನೀಲಾಂಜನ್ ಬೂರ್, ಸೀನಿಯರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಟ್, ಅಕಾಡೆಮಿಕ್ ಅಚಿಡ್ ರಿಸರ್ಚ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಹ್ಯೂಮನ್ ಸೆಟಲೆಂಟ್ಸ್

ನಗರ ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಎಂದರೇನು?

ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು 'ನಗರ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಣ ನಗರ ಅರಣ್ಯೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳು' ಎಂಬ ತನ್ನ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ನಗರ ಅರಣ್ಯಗಳೇನು ಎನ್ನುವ ಸ್ಪಷ್ಟ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ನೀಡಿದೆ. ಅದರಂತೆ,

ನಗರ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಮರಾವೃತ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಮರಗಳ ಗುಂಪುಗಳು ಅಥವಾ ಒಂಟಿ ಮರಗಳ ಒಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಗರ ಅರಣ್ಯಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹೀಗಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಗಳು, ಬೀದಿ ಬದಿಯ ಮರಗಳು, ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ಹೂದೋಟದಲ್ಲಿರುವ ಮರಗಳು ಮತ್ತು ನಗರದ ನಿತ್ಯ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಒಂಟಿ ಮರಗಳು ಸೇರುತ್ತವೆ. ನಗರ ಅರಣ್ಯಗಳು ನಗರದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಬಲ್ಲ ಮೂಲಭೂತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಅವು ನಗರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುವ ಕೊಂಡಿಗಳು ಮತ್ತು ನಗರಗಳ ಪರಿಸರವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವ ಸಾಧನಗಳು

ಈ ವರದಿಯು ಇನ್ನಷ್ಟು ಮುಂದುವರೆದು ನಗರ ಅರಣ್ಯಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ:

'ನಗರ ಸಮಾಜಗಳ ಭೌತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸುಸಜ್ಜಿತತೆಗಾಗಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕಾಣಿಕೆ ನೀಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ನಗರ ಮತ್ತು ನಗರ ಸುತ್ತಣ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವೇ ನಗರ ಮತ್ತು ನಗರ ಸುತ್ತಣ ಅರಣ್ಯೀಕರಣ. ನಗರ ಮತ್ತು ಅದರ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರುವ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಮರಗಳನ್ನು ಸುಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಯೋಜಿಸಿ, ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದ ಅಂತರ್‌ಶಿಸ್ತು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡ ಮತ್ತು ಭಾಗೀದಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದೇ ನಗರ ಮತ್ತು ನಗರ ಸುತ್ತಣ ಅರಣ್ಯೀಕರಣ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ, ಯೋಜಿಸುವ, ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಒಂಟಿ ಮರಗಳಿಂದ ಮೊದಲೊಂದು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭೂಪ್ರದೇಶದವರೆಗೆ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿರುತ್ತದೆ'

ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನೇ ನಾವು ಈ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಪುಸ್ತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ನಗರದ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುವ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗುಡಿಯೊಳಗಣ ನಗರ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹಸಿರು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಇರುವ ಬೆಂಗಳೂರು ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಬೇಕಿದೆ.

ಈ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಮುಖ ಒತ್ತು, ನಗರ ಮರಗಳ ಕಡೆಗಿದೆಯಾದರೂ, ನಾವು ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು, ಪೊದೆಗಳು, ಒಳಾಂಗಣ ಗಿಡಗಳು, ತಾರಸಿ ತೋಟಗಳು ಅಡುಗೆ ಮನೆ ತೋಟಗಳು ಮೊದಲಾದ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಹಸಿರು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಜೀವಸಾಧುವಾದ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಚಲನಶೀಲ ನಗರ ನಿರ್ಮಾಣದ ಗುರಿಯನ್ನು ತಲುಪಲು ನಾವು ಉದ್ದೇಶಿಸುತ್ತೇವೆ.

ನಗರ ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಏಕೆ?

ನಗರ ಮರಗಳಿಂದಾಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು:

ಅವು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಆಮ್ಲಜನಕ ಹೊರಸೂಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ನಗರದ ಅಂದವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಂಬುಗೆಯ ಪರಿಮಿತಿಯಿಂದಾಚೆಗೂ ನಗರ ಮರಗಳ ಪ್ರಯೋಜನ ಹಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದೆ. ನಗರ ಮರಗಳಿಂದಾಗುವ ಕೆಲ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಪರೋಕ್ಷ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಈ ರೀತಿಯಿವೆ.

ಪರಿಸರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು:

- ವಾಯುವಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಇಂಗಾಲದ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್ ಅಡಗಿಸುವುದು, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸಮತೋಲನದಲ್ಲಿರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಾತಾವರಣ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವುದು.
- ನಗರಗಳನ್ನು ಉಷ್ಣ ದ್ವೀಪವಾಗಿಸುವ ನಗರದ ಉಷ್ಣ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಅಂದರೆ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಫಲನೀಯ ಹೊರಮೈಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗುವ ಉಷ್ಣ ನಗರದ ಉಷ್ಣ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ನಗರಗಳನ್ನು ಉಷ್ಣ ದ್ವೀಪಗಳನ್ನಾಗಿಸುವುದು. ಹೆಚ್ಚಿದ ಈ ಉಷ್ಣ ಪ್ರಮಾಣ ಕಟ್ಟಡ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ತಂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತಡ ಬಿದ್ದು ಅವು ಕ್ರಮೇಣ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕುಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವು, ಅಂತೆಯೇ ಅವುಗಳ ಹೊರಾಂಗಣ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಮಟ್ಟವು ಕುಸಿಯಲಾರಂಭವಾಗುವುದು. ಮರಗಳು ಈ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಸರ ಕುಸಿತವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹಿಂದುಮುಂದಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಲ್ಲವು.
- ಮರಗಳು ಮಳೆನೀರನ್ನು ಹೀರಿಕೊಂಡು ಅಂತರ್ಜಲ ಮಟ್ಟ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಲ್ಲವು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಲ ಜಲಮೂಲಗಳ ನೀರನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಬಲ್ಲವು.
- ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಕೀಟಗಳಿಗೆ ಮರಗಳು ಆಶ್ರಯ ನೀಡಬಲ್ಲದು. ಹೂವು ಹಾಗೂ ಹಲವಾರು ಜಾತಿಯ ಗಿಡಗಳು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದು. ನಗರದ ಪರಿಸರ ಸಮತೋಲನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಲ್ಲದು.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಉಪಯುಕ್ತತೆಗಳು:

- ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಹಸಿರು ಸ್ಥಳದ ಹಿಗ್ಗುವಿಕೆ ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ ರಹದಾರಿತೋರುತ್ತವೆ ಎಂದೂ ಜನ ಹೊರಗಿರಲು ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಕಾರಣ ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದೂ ಸ್ಥಿರಪಡಿಸಿವೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಮುದಾಯ ಸಂವಹನ ವೇಗ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಅಪರಾಧ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸುರಕ್ಷಾಭಾವ ಮೂಡುತ್ತದೆ.
- ಹಸಿರು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಚ್ಚು ಇರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಋಷಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಜೀವನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ. ತನ್ನಿಮಿತ್ತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ, ಉತ್ಪಾದಕತೆಗೆ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ ಮನೋಭಾವ ಮೂಡಲೂ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಸತ್ಯವನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಹೊರಹಾಕಿವೆ.

- ಮರಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುವುದರಿಂದ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನೂ ಉಳಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಉಪಯುಕ್ತತೆಗಳು

- ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಪರಿಸರಿಕ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಇಂಧನ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸುವ ಗುರಿಯತ್ತ ನಮ್ಮ ನಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಫಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಧನ ಕ್ಷಮತೆ ಹೆಚ್ಚುವುದು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾದ ಜಲಸುರಕ್ಷತೆಯಿಂದಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಬೇರೆಡೆಯಿಂದ ಸಾರಿಗೆ ಮೂಲಕ ತರುವ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಹಣ ಎರಡನ್ನೂ ಉಳಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಮೇಲೆ ಚರ್ಚಿಸಿದಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಉಪಯುಕ್ತತೆಗಳು ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಆರ್ಥಿಕ ದೃಢತೆಗೂ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.
- ಮರಗಳು ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ನಿಶ್ಚಿತ ಆದಾಯ ಮೂಲವಾದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹಸಿರು ಅವಕಾಶದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ:

- ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಭೂಚಿತ್ರ ಮರಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಡಿಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎಷ್ಟೋ ಉಪಯುಕ್ತತೆಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ದುರಾಸೆಗೆ ಸಿಲುಕಿ ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಫಲಿತವಾಗಿವೆ. ನಗರ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪುನರ್ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದುವರೆಯುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯ.
- ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಪೂರ್ವ ಶುಷ್ಕ, ಕೃಷಿ ವಾತಾವರಣ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡಿದೆ. 1600 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಸ್ಯ ಪ್ರದೇಶವು ಶುಷ್ಕವಾಗಿದ್ದು ಮುಳ್ಳು ಕಂಟೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅರಣ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಲಾಲ್ ಬಾಗ್‌ನ್ನು ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಕಬ್ಬನ್ ಉದ್ಯಾನವನವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ನಂತರ ಬೆಂಗಳೂರು ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ನಗರ ಎಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಬೆಳೆದು ನಗರ ಅರಣ್ಯಗಳು ನಗರದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಅಸ್ಮಿತೆಯ ಭಾಗವಾಗಲಾರಂಭಿಸಿದವು. (ರಾಮಚಂದ್ರ ಮತ್ತಿತರರು 2014). ಹಲವಾರು ಕೆರೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರುವ ಜಲಮೂಲಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದಾಗಿ ನಗರದ ಭೂಮಿ ಹದಗೊಂಡು ಮರ ಗಿಡಗಳು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲ ವಾತಾವರಣ ಮೂಡಿತಲ್ಲದೆ, ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಹೆಚ್ಚಾಗುವಂತಹ ಅವಕಾಶಗಳು ಒದಗಿ ಬಂದವು.
- ನಗರದಲ್ಲಿ ಮರಗಳ ನೆಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಜಿ. ನೇಗಿನಹಾಳ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರತಿಪಾದಕರು ಗಮನಾರ್ಹ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದರು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಗರದಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಇದ್ದ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಖಾಲಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಇವರು ಒತ್ತು ನೀಡಿದರು. ಆದರೆ, 1990ರ ದಶಕದ ನಂತರ

ಸೋಟಗೊಂಡ ಐ.ಟಿ ಉದ್ಯಮ, ದ್ವಿಗುಣಗೊಂಡ ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಯೋಜಿತವಲ್ಲದ ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ನಗರದ ಹಸಿರು ಪ್ರದೇಶ ಕ್ಷೀಣಿಸತೊಡಗಿತು.

- ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ಕಳೆದ 40 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹಸಿರು ಪ್ರದೇಶ ಶೇ. 66 ರಷ್ಟು ಕ್ಷೀಣಿಸಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. (ರಾಮಚಂದ್ರ ಮತ್ತಿತರರು, 2012)
- ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು ವಿಕಸಿತವಾದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಹಳೆಯ ಬೆಂಗಳೂರು ತನ್ನ ವಿಶಾಲವಾದ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ, ರಸ್ತೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮರಗಳಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅಗಲವಾದ ರಸ್ತೆಗಳ ಬದಿಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಗಲವಾದ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದಾದ ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗಗಳಿದ್ದವು. ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ರಸ್ತೆಯ ಎರಡೂ ಬದಿ ಮಳೆನೀರ ಚರಂಡಿಗಳಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿಂದಾಚೆಗೆ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪ್ರವೇಶ ಗೇಟುಗಳಿದ್ದವು. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಊಹೆಗೂ ಮೀರಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದರಿಂದಾಗಿ ಕಿರಿದಾದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅಗಲೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಮನೆಗಳ ಮುಂದಿನ ವಿಶಾಲ ಪ್ರದೇಶ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ಮನೆಗಳ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಮರ ಬೆಳೆಯುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಾಗರಿಕರು ಕೈಬಿಟ್ಟರು. ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣದಿಂದಾಗಿ ರಸ್ತೆಯ ಅಂಚಿನ ವರೆಗೂ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಮರ ನೆಡುವುದನ್ನು ನಾಗರಿಕರು ಮರೆತರು. ಇವು ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಎದುರಾಗಿರುವ ಸವಾಲುಗಳಾಗಿವೆ.
- ಅನೇಕ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಡದ ಮುಂದೆಯೇ ರಸ್ತೆಗಳಾದವು. ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗಗಳು ಇವೆ ಎಂದಾದರೆ, ಅವು ಮಳೆ ನೀರು ಅಥವಾ ಕೊಳಚೆ ನೀರಿನ ಚರಂಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಸಿದ ಹಾಸುಗಲ್ಲುಗಳು ಮಾತ್ರವಾದವು. ಅಲ್ಲಿ ಮರ ನೆಡಲು ಜಾಗವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾದವು.
- ಮರ ನೆಡಲು ಜಾಗಗಳಿದ್ದರೂ ಅವು ಬಹು ಚಿಕ್ಕವು. ಮರಗಳಿಗೆ ಈ ಜಾಗಯಾತಕ್ಕೂ ಸಾಲದು. ಕೆಲ ಪೊದೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದಷ್ಟೆ.
- ಚಿಕ್ಕ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವಷ್ಟು ಜಾಗವೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ, ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆಯೇ ಸಾಗುವ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ವೈರುಗಳು ಮರಗಳ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅಂತೆಯೇ ಮರದ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಕವಚ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ನೀರಿಳಿಯದಂತಾಗಿ ಮರಗಳು ಉಸಿರಾಡಲಾಗದ ಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತವೆ.
- ಮೇಲಿನ ಯಾವುದೇ ಭೌತಿಕ ಅಡಚಣೆಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರಿಂದ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಡತಡೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಡಾ.ಹರಿಣಿ ನಾಗೇಂದ್ರ (ಎ.ಪಿ.ಯು) ಅವರು ನಡೆಸಿರುವ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕುತೂಹಲಕರ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊರಹಾಕುತ್ತಿವೆ.

ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಅಡ್ಡಿಗಳು:

- ಅಪಾರ್ಕ್ಯಮೆಂಟುಗಳ ನಿವಾಸಿಗಳು ಮರಗಳ ಮೂಲಕ ಘಾತುಕರು ತಮ್ಮ ಮನೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಕಟ್ಟಡದ ಸನಿಹ ಯಾವುದೇ ಮರ ನೆಡಬಾರದು ಎಂದು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಾರಿಗೆ ಅಡಚಣೆಗಳು:

- ಮರಗಳ ಕೆಳಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವ ತಮ್ಮ ಕಾರುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಯಿ-ಹೂಗಳು ಉದುರುತ್ತವೆ. ಜಿಗುಟಾದ ಅಂಚಿನಂತಹ ದ್ರವ ಸ್ರವಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದೂ ದೂರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕೆಲ ಗುಂಪಿನ ಜನ ಮರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ನೆಡಬಾರದು ಎಂದು ತಡೆ ಒಡ್ಡುತ್ತಾರೆ.

ಹಸಿರು ಕವಚವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಇರುವ ಇನ್ನಿತರ ಸವಾಲುಗಳು:

- 2003ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಪ್ಲಾನ್ ಫಾರ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಅರ್ಬನ್ ಫಾರಿಸ್ಟ್ ಡಿವಿಷನ್ (2002-2012) ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಕೊರತೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ತೊಡಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಭೂ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಧುನೀಕರಣಗೊಳಿಸದೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

- ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹಸಿರು ಕವಚವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಲು ಇರುವ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸವಾಲುಗಳು:

✈ ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸದೇ ಇರುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಎದುರಾದ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಅಡ್ಡಿ'

✈ ಬೆಳೆಯುವ ವಿಧಾನ, ಹಿಂದಿನ ನಿರ್ವಹಣಾ ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ಭೂದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದಿಸಿ ತಾಳೆ ನೋಡಿಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಹಿಂದೆ ಕಾಲಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಕೈಗೊಂಡ ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ ನಿರ್ಣಯಗಳೂ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಂಭಾವ್ಯತೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಯ ವಿವರಣೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಲಭ್ಯವಿದ್ದ ಸೀಮಿತ ಕ್ಷೇತ್ರ ದಾಖಲೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಾಗಿದೆ'

✈ ಯಾವುದೇ ಭೂಪ್ರದೇಶ ರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯ ಎಂದು ಸೂಚಿತವಾದಾಗ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಭೂ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದು ಕಂದಾಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಹೀಗಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲ'

- ಬಿ.ಬಿ.ಎಂ.ಪಿ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅರಣ್ಯೀಕರಣದ ಗುರಿಯು ನೆಟ್ಟ ಗಿಡಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ದಾಖಲಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಭೂಪ್ರಯೋಜನದ ಗುರಿಗಳಿಂದಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಯಶಸ್ವಿನ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಮಾಂತರ ಹಸಿರು ಕವಚದಗುರಿ ಸಾಧಿಸುವುದು ಸವಾಲಿನ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ.
- ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ನಾಗರಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಸಿರು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಕಡಿಮೆನಿರಿಸಿದ ಒಂದು ಮರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಹತ್ತು

ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಬಿ.ಬಿ.ಎಂ.ಪಿ ಹೊಂದಿದೆ ಯಾದರೂ ಹೀಗೆ ನೆಡುವ ಮರಗಳ ಬಹುಪಾಲು ಅಂಶವನ್ನು ನಗರದ ಸುತ್ತಣ ವಲಯದಲ್ಲಿಯೇ ನೆಡುತ್ತಿದೆ. ನಗರದ ಕೇಂದ್ರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಸ್ಥಳಾವಾಕಾಶವಿರುವುದು ಕಾರಣವಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ನಗರದ ಕೇಂದ್ರವೇ ಈಗುಳಿದಿರುವ ಬಹುಪಾಲು ಉದ್ಯಾನವನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ:

ನಮ್ಮ ಸಿ.ಬಿ.ಪಿ 21 ವಾತಾವರಣಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಯು ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿರುವ ಭಾರತದರಾಷ್ಟ್ರೀಯಅರಣ್ಯ ನೀತಿ 2018ರಂತೆ ಭಾರತವುತನ್ನ ಭೂ ಪ್ರದೇಶದ 1/3 ಭಾಗವನ್ನು 2030 ರೊಳಗೆ ಅರಣ್ಯೀಕರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಟೇಟ್ ಟ್ರೀಕವರ್ ಎನ್‌ಹ್ಯಾನ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಪಾಲಿಸಿ 2016 ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮರ ಕವಚ ವೃದ್ಧಿ ನೀತಿ-2016ರಂತೆ ತನ್ನ ಭೂ ಪ್ರದೇಶದ ಶೇ 33 ರಷ್ಟು ಭಾಗವನ್ನು ಅರಣ್ಯೀಕರಣಗೊಳಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯೀಕರಣಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಭೂ ಪ್ರದೇಶ ಬಳಕೆಯಾಧಾರಿತ ಗುರಿಯಿಲ್ಲ. ನಗರ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 1.5 ಲಕ್ಷ ಮರ ನೆಡುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿನ ಯಶಸ್ಸಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ 60 ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಮತ್ತು ನೈಜ ಯಶಸ್ಸಿನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಬೇಕೆಂದ ಕಡೆ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು ಅನೇಕ ಭಾರಿ ಅಸಾಧ್ಯ.

ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಹಸಿರುಗೊಳಿಸುವ ಸೂಕ್ತವಾದ ಭೂ ಉಪಯುಕ್ತ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗರ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಗುರಿಯತ್ತ ಸಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ದೃಢವಾದ ಉತ್ತರದಾಯಿತ್ವವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಡಾ.ಟಿ.ವಿ.ರಾಮಚಂದ್ರ ಮತ್ತವರ ತಂಡದ ಪ್ರಕಾರ ಕನಿಷ್ಠ 'ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದು ಮರ' ಗುರಿ ಸಾಧಿಸುವುದು ಮತ್ತು ತುಂಬ ಪ್ರಮುಖ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಢಿಸಲು ಬೆಂಗಳೂರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಶೇ. 33ರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇದೊಂದು ಆದರ್ಶಮಯವಾದ ಗುರಿ ಎಂದೆನಿಸಿದರೂ ಅದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂಬುವುದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಿದೆ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಈ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕಿದೆ. ಶೇ.33ರ ಅರಣ್ಯೀಕರಣದ ಗುರಿಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಾವು ಹೇಗೆ ಸಾಧಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ನಗರದ ಹಸಿರಿಕರಣದ ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ನಾವು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬುದರ ಕುರಿತಾದ ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗಾಗಿ ದಯವಿಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಓದಿ.

ನಗರ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿರೂಪಿಸಬಹುದು?

ನಗರ ಹಸಿರು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಮಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು/ಗುರುತಿಸುವುದು ಶೇ.33ರಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹಸಿರುಮಯವಾಗಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲೆಂದರೆ ನಗರದೊಳಗೆ ಹಸಿರು ಕವಚ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ತ್ವರಿತ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತೃತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಿರಿದಾಗುತ್ತಿರುವ ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗಗಳು ಮತ್ತು ತೆರೆದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಹಸಿರು ಕವಚದ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ನಾವು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ?

ನಗರ ಅರಣ್ಯ ಪರಿಸರ ವರ್ಧನೆಗೆ ಬೇಕಿರುವ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಭದ್ರಪಡಿಸಿ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಕೆಳಗಿನ ಮಾರ್ಗವನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸಬಹುದು.

ಈಗಿರುವ ಹಸಿರು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು:

- ಈಗಿರುವ ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಾನನವ ಪ್ರದೇಶ, ಬೀದಿ ಬದಿಯ ಮರಗಳು, ಪವಿತ್ರ ಮರಗಳು, ಪವಿತ್ರ ಮರಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಹಸಿರು ಕವಚಗಳು ನಿರ್ನಾಮವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಈ ಕುರಿತು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ನೆರವಾಗುವುದು. ಬಿದ್ದ ಮತ್ತು ಜಖಂಗೊಂಡ ಮರಗಳಿಗೆ ಬದಲಿ ಮರನೆಡುವುದು.

ಲಭ್ಯವಿರುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅರಣ್ಯೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದು

- ಬೀದಿಗಳು, ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗಗಳು ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಯ ವಿಭಜಕಗಳು (ಬಹುಮುಖ್ಯ ಆದರೆ ಸೀಮಿತ ಜಾಗ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಶದ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆ)
- ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜು ಆವರಣ
- ದೇವಾಲಯ ಮತ್ತಿತರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರದೇಶಗಳು
- ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಟದ ಮೈದಾನಗಳು
- ರೈಲ್ವೆ ಜಮೀನು
- ದೊಡ್ಡ ಕ್ಯಾಂಪಸುಗಳು, ವಿವಿಗಳ ಆವರಣ ಮತ್ತಿತರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಸ್ತಿಗಳು
- ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ಪ್ರದೇಶ- ಬಿ.ಬಿ.ಎಂ.ಪಿಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಭಾಗವು ಪ್ರಸ್ತುತ 500 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶ ಮರನೆಡಲು ಲಭ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ.
- ಹೈಟೆನ್ಸನ್ ವೈರುಗಳ ಕೆಳಗಿರುವ ಕೆ.ಇ.ಬಿ ಭೂಮಿ
- ಸರೋವರಗಳು, ನದಿಗಳು, ನೀರು ಜಿನುಗುವ ಪ್ರದೇಶದ ಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಗಿಡ ನೆಟ್ಟು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು.

ಹೊಸ ನಗರ ಹಸಿರಿಕರಣ ಯೋಜನೆಗೆ ಮೀಸಲಾದ ಭೂಪ್ರದೇಶಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ವಕಾಲತ್ತು.

ರಚನಾತ್ಮಕ ಭೂ ಬಳಕೆ ನೀತಿಗಳು ಹಸಿರು ಕವಚ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ನೆರವಾಗಬಲ್ಲವು. ಈ ಹೊಸ ನೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬಹುದು.

- ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಹಸಿರು ಪ್ರದೇಶದ ಶೇಕಡಾವಾರನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸುವುದು
- ನಗರದ ಜಲ ಮೂಲಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಲಯಗಳ ಸಮೀಪ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ಪ್ರತಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂತೆ ಕಾನೂನು.

ಚಲನಶೀಲ ನಗರಅರಣ್ಯ ಪರಿಸರ ರೂಪಿಸುವುದು ಹೇಗೆ?

ನೈಜಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಸಲಹೆಗಳು:

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ನಿರಂತರತೆ ವೈರುಧ್ಯಗಳೇನೂ ಅಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಜನಸಾಂದ್ರಿತವಾದ ನಗರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಒಳಗೆ, ಚಲನಶೀಲ ಅರಣ್ಯ ಪರಿಸರ ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದರಿಂದ ಜೀವನಅನುಭವ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ನಗರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೆಳೆಸಲು ಮತ್ತು ನಗರದ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ.

ನಗರ ಅರಣ್ಯಗಳ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಗರಿಷ್ಠವಾಗಿಸಲು, ಮರಗಳು, ಉದ್ಯಾನವನಗಳು, ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ನೋಡಬೇಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಇಡೀ ನಗರದ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಒಟ್ಟು ಹಂದರವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.

ಹೀಗಾಗಿ ನಗರ ಹಂತದ ಹಸಿರು ಪ್ರದೇಶ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸುವಾಗ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

- **ಭೂ ಪ್ರದೇಶ ಆಧಾರವಾಗಿರಿಸಿದ ಗುರಿ:** ನಗರವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಗುರಿಯನ್ನಿರಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತರದಾಯಿತ್ವ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ(ಈ ಹಿಂದೆ ಚರ್ಚಿಸಿದಂತೆ)
- **ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿಯಲ್ಲದ ಪ್ರಬೇಧಗಳು:** ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯವೇ ಆಗಿಹೋದ ಹೊರಗಣ ತಳಿಯ ಮರಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ಎರಡೂ ವಿಧಗಳು ನೆಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾದವು. ಆದರೆ ಅವು ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ತಳಿಗಳಾಗಿರಬಾರದು ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಬರಿದಾಗಿಸುವಂತಹ ತಳಿಗಳಾಗಿರಬಾರದು. ಮತ್ತವು ಇತರ ತಳಿಗಳು ಅವುಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಬೆಳೆದು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಮತ್ತು ಅಕೇಷಿಯಾ ಮರಗಳ ನೆಡುವಿಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವು ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ತಳಿಗಳು. ಜಾಲರಿ ಮರದಂತಹ, ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಪರಿಚಿತವಾದ ಮರಗಳ ನೆಡುವುದೇ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ.

1960 ಮತ್ತು 70ರ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಶೀಘ್ರ ಬೆಳೆಯುವ, ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮರಮುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಇಂಧನ ನೀಡುವ ಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಮತ್ತು ಅಕೇಷಿಯಾ ಮರಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ನೆಟ್ಟಿತು. ಈಗಲೂ ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ತಳಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಕುಯ್ಲಿನ ನಂತರ ಕೆಲವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸುಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶೀಘ್ರ ಆದಾಯ ತರುವ ಈ ಮರಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಮಾಣ ವಲಯ, ಮರದ ತಿರುಳು ಉತ್ಪಾದನಾ ವಲಯ ಮತ್ತು ಅನಿಲ ಇಂಧನ ವಲಯಗಳಿಂದ ಬೇಡಿಕೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ.ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಆರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಈ ತಳಿಗಳು ತಂದುಕೊಟ್ಟವಾದರೂ ಬದಲಾದ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ತಳಿಗಳನ್ನು ನೆಡುವ ಅಗತ್ಯವಂತೂ ಇದೆ.

ವಿವಿಧ ರೀತಿಗಳು

ನಗರ ಪರಿಸರದ ಆರೋಗ್ಯ ಪರಿಸರವನ್ನು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕ ತಳಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವಿವಿಧ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿರುವ ಮರಗಳಿಂದ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಂತೆಯೇ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ತಳಿಗಳೆರಡೂ ಬಹುಮುಖ್ಯ. ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮರಗಳು ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಕಾರ್ಬನ್ ಮತ್ತು ಇತರ ದೂಷಕಾರಕಗಳನ್ನು ಬೇಗ ತೆಗೆಯುತ್ತವೆ. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ತಳಿಗಳೂ ಇತರ ಉಪಯುಕ್ತತೆಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮೌಲ್ಯ, ಸ್ಥಳೀಯ ಗಿಡಗಳಿಗೆ, ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ವಸತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಮುಂತಾದವು. ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪೊದೆಗಳು, ಬಳ್ಳಿಗಳು, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮೂಲಿಕಾ ಗಿಡಗಳು, ಹಸಿರು ತಾರಸಿಗಳು, ಲಂಬ ತೋಟಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧ್ಯತೆ: ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿರುವಾಗ, ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಆರೋಗ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶಿಕಾರಕಗಳಾದ ಜೇನು ನೋಣಗಳು, ಹಕ್ಕಿಗಳು ಮತ್ತಿತರ ಹಾರಾಡುವ ಹಕ್ಕಿಗಳು, ಪಾರ್ಕುಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ಕಾರಿಡಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತವೆ. ನಗರದ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಮತ್ತು ನಗರ ಅರಣ್ಯಗಳು ಮರಳಾದಿತಿ ಬೀದಿಗಳಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವುದಾದರೆ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ.

ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶ: ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಹಸಿರು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಹಸಿರು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾದರೆ, ಬಹುಪಾಲು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಅದರ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆಯಲಾರರು. ಮರಗಳ ಸುತ್ತ ಜೀವಿಸಿ, ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ಸಮುದಾಯಗಳು ಸ್ವಾರ್ಥಿಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಮಕ್ಕಳು ರಕ್ಷಿಸುವ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿ, ಅವುಗಳ ಬೆಲೆ ಅರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಹಸಿರು ಕವಚದ ಮೌಲ್ಯ ಅರಿತ ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ತಾವು ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶದ ಹಸಿರು ಕವಚವನ್ನು ಅರಿತವರಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು.

ಮರ ನೆಡೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಜನಸೇವೆಯಾಗಿಸುವುದು: ಮರ ನೆಡುವ ಮತ್ತು ಅವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸುಲಭವಾದುದಾಗಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಯಾವುದೇ ಅಡೆತಡೆಗಳ ಭಯವಿಲ್ಲದೆ ಮರ ನೆಡುವ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಕನಿಷ್ಠ ನಿರ್ವಹಣೆ: ಮರಗಳ ಕುರಿತು ಕನಿಷ್ಠ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಲಿ ಹಾಕಬೇಕು (ದನಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಾನವರಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರಿಸಲು) ಮರಗಳಿಗೆ ಮೊದಲ 3 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಿರಂತರ ನೀರುಣಿಸಬೇಕು. ಮರಗಳು 10 ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರ ಬೆಳೆದು,

ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗುವವರೆಗೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಬೇಕು. ಮರಗಳ ನೆಡುವಿಕೆ ಯಶಕಾಣಬೇಕಾದರೆ ಈ ಕನಿಷ್ಠ ಮತ್ತು ಅತಿಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ನೀಡಬೇಕು.

ಮರ ನೆಡುವ ವಿಧಾನ: ಸೂಕ್ತವಾದ ಮರ ನೆಡುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಅತಿ ಮುಖ್ಯ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕಡಿಮೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಬದಿಯ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಬಹು ಕಡಿಮೆ. ಬೇರು ಬಿಡುವಗಿಡ ಪ್ರಬೇಧದ ಆಯ್ಕೆ ಅಥವಾ ಬೇರು ರಕ್ಷಕಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶದಲ್ಲಿಯೇ ಬೇರುಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಆ ಬೇರುಗಳು ನೆಲದಗಲ ಹರಡದೆ ಆಳಕ್ಕಿಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬೇರುಗಳು ಸಮೀಪದ ಕಟ್ಟಡಗಳು, ರಸ್ತೆಗಳು, ಪಾದಚಾರಿ ಮಾರ್ಗಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗದಂತೆ ಬೇರುಗಳು ನೆಲದಾಳಕ್ಕಿಳಿಯುತ್ತವೆ. ಸರಿಯಾದ ಎತ್ತರವಿರುವ ಮತ್ತು ಹರಡಿಕೊಂಡಿರದ ತಳಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶದಲ್ಲಿಯೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದು.

ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ: ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಜಪಾನಿನ ಮ್ಯಾವಾಕಿ ಪದ್ಧತಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಕೊಂಚ ದುಬಾರಿ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹರಡುವಿಕೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಇದು ಸಾಂದ್ರೀಕೃತ ಪುಟ್ಟ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ. ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ತಳಿಗಳು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಇಂಗಾಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೀರಿಕೊಂಡು ಶಬ್ದ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನೂ ತಡೆಯುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 25 ರಿಂದ 30 ಚದರ ಅಡಿ ಈ ತಳಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ದೊಡ್ಡ ಖಾಲಿ ಜಾಗಗಳು: ಕರ್ನಾಟಕದ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಮಾದರಿಯನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಖಾಲಿ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ, ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಜಾಗಗಳು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಆವರಣಗಳು, ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮರನೆಟ್ಟು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆಂದು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಿದ್ದು ಇದನ್ನು ನಾವೂ ಅನುಸರಿಸಬಹುದು.

ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ತೊಡಗಿಸುವಿಕೆ: ಅನೇಕ ಭಾಗೀದಾರರು ಅಂದರೆ ಮಕ್ಕಳು/ ನಾಗರಿಕರು, ಎಲ್ಲ ಆದಾಯ ವರ್ಗದ ನಿವಾಸಿಗಳು, ಸರ್ಕಾರ, ಖಾಸಗಿ ಭೂ ಮಾಲೀಕರು, ಬಿಲ್ಡರುಗಳು, ಮರಮಟ್ಟು ಉದ್ಯಮ, ದನಗಳ ಮಾಲೀಕರು, ಹೂ ಬೆಳೆಗಾರರು ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರರು ಈ ಎಲ್ಲರೂ ನಗರಅರಣ್ಯ ಸುರಕ್ಷತೆ ಕುರಿತು ಸಂವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿ ನಗರಅರಣ್ಯೀಕರಣದ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಶ್ರಮಿಸಬೇಕು.

ನಗರಅರಣ್ಯೀಕರಣದ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು: ಒಟ್ಟಾರೆ ನಗರಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಮುನ್ನವೇ ಗುರಿಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಮುನ್ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಫಲಿಸುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಗರಅರಣ್ಯೀಕರಣದ ಗುರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ:

- ಭಾಗೀದಾರರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿಸಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ನಗರಅರಣ್ಯದ ಉಪಯುಕ್ತತೆಗಳು ಅಂದರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವುದು ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಸೌಂದರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ಸ್ವಚ್ಛ ಗಾಳಿ ಧೂಳಿನಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ, ಭೂ ಸವಕಳಿ ತಡೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಕುರಿತು ಧನಾತ್ಮಕ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸುವುದು.
- ಈ ರೀತಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶವೊಂದನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಭಾಗೀದಾರರನ್ನು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನವರನ್ನು ಅಂದರೆ ಹತ್ತಿರದ ನಿವಾಸಿಗಳು, ಉದ್ದಿಮೆದಾರರು, ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾರ್ಪೊರೇಟರ್‌ಗಳು ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು.
- ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಪ್ರದೇಶದ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಭಾಗೀದಾರನಿಗೂ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುವುದು.
- ಕೆಳಗಿನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಪರಿಣಿತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆದು, ಸರಿಯಾಗಿ ಗಿಡ ನೆಡುವ ವಿಧಾನ, ಸೂಕ್ತ ತಳಿಗಳು, ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು.
- ಅದರಂತೆ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು.

ಸಸಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು:

- ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ:

ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ನರ್ಸರಿಗಳಿಂದ

ಹಸಿರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಏಳು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಸಿ ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ.

- ಬಿ ಬಿ ಎಂ ಪಿ

ಪ್ರತಿ ವಲಯದಲ್ಲೂ ಒಂದು ನರ್ಸರಿಯನ್ನು ಬಿ ಬಿ ಎಂ ಪಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ.

ಅವರು ಬೊಂಬಿನ ಸಸಿ ರಕ್ಷಕಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತಾರೆ.

- ಖಾಸಗಿ ನರ್ಸರಿಗಳು

ವಿವಿಧ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ತಳಿಗಳು

ಪ್ರತಿಗಿಡ ನೆಡುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸಲು ವಿವಿಧ ತಳಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ಪಟ್ಟಿ ಸುಮಾರು 120 ಪ್ರಭೇದದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆಯಾದರೂ ಇತರ ಪ್ರಭೇದದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಪರಿಣಿತರ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಬಳಸಬಹುದು. ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ವಿಭಾಗವಾರು ವಿಧಗಳನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ನೋಡಿ. ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದದ ವಿವರ ತಿಳಿಯಿರಿ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೂ ಸೂಕ್ತವಾದ ತಳಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ.

ವರ್ಗ 1: ಕಡಿಮೆಸ್ಥಳಾವಕಾಶ

(ಎತ್ತರ, ಮೇಲಾವರಣ ಮತ್ತು ಬೇರು ನಿರ್ಬಂಧಗಳು)

ನಿರ್ಬಂಧಗಳು

ಎತ್ತರ: ಚಿಕ್ಕದಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯದವರೆಗೆ (30 ಅಡಿ ಬಳಗೆ)

ಮೇಲಾವರಣ: ನೇರ

ಬೇರುಗಳು: ಬೇರುಗಳು ಅಳಿಕ್ಕಿಳಿಯುವವರ್ಗ - ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ ಹರಡುವುದಿಲ್ಲ

ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಬಳಕೆಯ ಪ್ರಕರಣಗಳು:

ಬೀದಿಗಳು - ಅಗಲ ಮತ್ತು ಕಿರಿದಾದ ಬೀದಿಗಳು (10 ಮೀ ಅಥವಾ 30 ಅಡಿ ಬಳಗೆ)

ಕಾಲುದಾರಿಗಳು - ಅಗಲ ಮತ್ತು ಕಿರಿದಾದ ಕಾಲುದಾರಿಗಳು

ಮೀಡಿಯನ್ಸ್ - ತೆರೆದ ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಫ್ಲೈಓವರ್‌ಗಳ ಅಡಿ

ಹೈಟಿನೆಸ್ಸು ರುಗುಗಳ ಅಡಿವಿದ್ಯುತ್ ತಿಗಮದ ಸ್ಥಳ

ಏಕ ಕಟ್ಟಡಗಳು - ಹೊರಾಂಗಣ ನೆಡುವಿಕೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ

ಮೊದಲವರ್ಗಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಬಲ್ಲ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು

ಮೇಲಿನ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು: ಸುಮೇಧಾರಾವ್

ಛಾಯಾಚಿತ್ರ: ವಿಜಯ್ ಶಾಂತ್, ಪೊಂಗಾಮಿಯ

ಸಸ್ಯಜಾತಿ	ಸಾಮಾನ್ಯಹೆಸರು	ಗುಣಗಳುಹಾಗೂಪ್ರಯೋಜನಗಳು
ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರದವೃಕ್ಷಗಳು (30 ಅಡಿವರೆಗೆ)		
ಅನಾರ್ಕಾರ್ಡಿಯಮ್ ಆಕ್ಸಿಡೆಂಟೆಲ್	ಗೋಡಂಬಿ/ಗೆರು	ತಿನ್ನಲಯೋಗ್ಯ, ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಕಿರಿದಾದ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡಲು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.
ಅನ್ನೋನಾ ರೆಟಿಕ್ಯುಲಾಟಾ	ರಾಮಫಲ	ಮಧ್ಯಮ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ಮೇಲಾವರಣ, ಹಣ್ಣು ಹೊಂದಿದ ಮರ. ರಸ್ತೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು, ತೋಟಗಳು, ಖಾಸಗಿ ಆಸ್ತಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.
ಅನ್ನೋನಾ ಸ್ಯೂಮೊಸಾ	ಸೀತಾಫಲ	ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ಮೇಲಾವರಣ, ಹಣ್ಣು ಹೊಂದಿದ ಗಿಡ.ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಮೂಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಬೀಜಗಳು ವೇಗವಾಗಿ ಹರಡುವುದು. ಶುಷ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲ್ಲು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಬೀಜ ಚೆಂಡುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಸತಿ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.
ಅಫಾನಾಮಿಕ್ಸಿಸ್ ಪಾಲಿಸ್ಯಾಟಾ	ಪಿತ್ರಾಜ್ಜರ	ಹಣ್ಣು ಹೊಂದಿದ ಗಿಡ.ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಮೂಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
ಅರೆಕಾ ಕ್ಯಾಟೆಚು	ಅರೆಕಾ ಕಾಯಿ	ಮಧ್ಯಮ ಎತ್ತರ, ಔಷಧಿಯುಕ್ತ ಮರ
ಬಿಕ್ಸಾ ಒರೆಲ್ಲಾನಾ	ಆಚಿಯೋಟ್	ಸಣ್ಣ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪೊದೆ ಸಸ್ಯ. ರಸ್ತೆಬದಿಯ ನೆಡುವಿಕೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಹೂವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ- ಅಲಂಕಾರಿಕಸಸ್ಯ
ಬ್ರಾಸಿಯಾ ಆಕ್ಸಿನೊಫಿಲ್ಲಾ	ಛತ್ರಮರ	ಅಲಂಕಾರಿಕ, ಬೀಜವಿಲ್ಲದ ಚಿಕ್ಕಹಣ್ಣನ್ನು ಬಿಡುತ್ತದೆ

ಬ್ರೌಸೋನೆಟಿಯಾ ಪ್ಯಾಪಿರಿಫೆರಾ	ಪೇಪರ್‌ಪ್ರೊಸೆಸಿಂಗ್	ಮಧ್ಯಮ-ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ಮೇಲಾವರಣ, ಅಲಂಕಾರಿಕ ಮತ್ತು ಹೂವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಲುಮರಗಳ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ, ನೆಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಾನವನಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.
ಬುಚ್ಚೀನಿಯಾ ಲಂಜಾನ್	ಚಾರೋಳಿ/ಕೊಲೆಮಾ ವು	ತಿನ್ನಲು ಯೋಗ್ಯ ಬೀಜಗಳು-ಸಂಬಾರಪದಾರ್ಥವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಔಷಧಿಗಳಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುವುದು
ಕ್ಯಾಲಿಸೈಮನ್ ಲ್ಯಾನೋಲಾಟಸ್	ಬಾಟಲ್‌ಬ್ರೂಷ್	ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಮೇಲಾವರಣ, ಕಿರಿದಾದ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ (3 ಮೀ ಅಗಲ) ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.
ಕ್ಯಾಸ್ಯಾಬೆಲಾ ಥೆವೆಟಿಯಾ	ಹಳದಿ ಒಲಿಯಂಡರ್	ಮಧ್ಯಮ ಎತ್ತರ, ಹೂವುಬಿಡುವ ಮರ
ಸಿನೋಮಮ್ ಜೆಲಾನಿಕಮ್	ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ	ಚಿಕ್ಕಮರ, ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ, ಸಂಬಾರಪದಾರ್ಥ
ಡೆಲೆನಿಯಾ ಪೆಂಟಗಾನಾ	ಕರ್ಮಲ್/ ಕಾಡುಕಣಿಗಲು	ಅಲಂಕಾರಿಕ, ಹೂಬಿಡುವ ಸಸ್ಯ, ತಿನ್ನಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಹಣ್ಣು ಬಿಡುವುದು
ಲಾಸೋನಿಯಾ ಎನರ್ಮಿಸ್	ಮೆಹಂದಿ	ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕ ಮೇಲಾವರಣ, ಕಿರಿದಾದ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ (3 ಮೀ ಅಗಲ) ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.
ಮೆಲಿಯಾ ಅಜೆಡರಾಚ್	ಪರ್ಷಿಯನ್ ನೀಲಕ	ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕ ಮೇಲಾವರಣ, ಕಿರಿದಾದ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ (3 ಮೀ ಅಗಲ) ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.
ಮಿಂಟಿಂಗ್ಕ್ಯಾಲಬುರಾ	ಸಿಂಗಾಪುರ್ ಚಿರೀ, ಗಸಗಸೆ ಹಣ್ಣಿನ ಮರ	ಮಧ್ಯಮ ಎತ್ತರ, ಅಗಲ ಮೇಲಾವರಣ, ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದು, ಕಡಿಮೆ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಬರ ನಿರೋಧಕ, ತಿನ್ನಲು ಯೋಗ್ಯ.
ಮೊರಿಂಗಾ ಒಲಿಫೆರಾ	ನುಗ್ಗೇಮರ	ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದು, ಬರ ನಿರೋಧಕ, ತಿನ್ನಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಹಾಗೂ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆ, ಮನೆಗಳ ಬಳಿ ಹಾಗೂ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಳಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸೂಕ್ತ.
ಮುರ್ಫಿಯಾ ಕೊಯೆನಿಗಿ	ಕರಿಬೇವಿನಗಿಡ	ಕಿರಿದಾದ ಮರ, ತಿನ್ನಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಎಲೆ, ಮನೆಗಳ ಬಳಿ ಹಾಗೂ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಳಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸೂಕ್ತ.
ನ್ಯೂಕ್ಯಾಂಥೆಸ್ ಆರ್ಬರ್- ಟ್ರಿಸ್ಟಿಸ್	ಪಾರಿಜಾತ್/ಹವಳಮ ಲ್ಲಿಗೆ	ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಮೇಲಾವರಣ, ಪರಿಮಳಯುಕ್ತ ಹೂವುಗಳು, ಕಿರಿದಾದ ರಸ್ತೆಗಳು (3 ಮೀ ಅಗಲ), ಕಿಕ್ಕಿರಿದ ವಸತಿ / ಕೊಳೆಗೇರಿ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಕಡಿಮೆ ಅಗಲ ಮತ್ತು ಎತ್ತರ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ
ಫಿಲಾಂಥಸ್ ಆಸಿಡಸ್	ಕಿರುನೆಲ್ಲಿ	ತಿನ್ನಲು ಯೋಗ್ಯ, ಪವಿತ್ರ, ಔಷಧೀಯ ಗುಣ, ಸಣ್ಣ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತಡದ ಹಾಗೂ

		ತಂತಿಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೆಡಲು ತುಂಬಾ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ,
ಪೊಂಗಮಿಯಾಪಿನ್ನಾಟಾ	ಹೊಂಗಮರ	ಕಡಿಮೆ ನಿರ್ವಹಣೆ. ಮರ, ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ, ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ .ಕಾರು ನಿಲುಗಡೆಗೆ ವಿಶಾಲವಾದ ನೆರಳಿನ ಮೇಲಾವರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕಾರಣ ವಸತಿ ಬೀದಿಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜವುಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು - ಕಾಲುವೆಗಳು, ಸರೋವರದ ತೀರಗಳು, ಕೆರೆ ತೀರಗಳು. ಬರ ನಿರೋಧಕ.
ಸೈಡಿಯಮ್ ಗುಜವಾ	ಸೀಬೇಗಿಡ	ಚಿಕ್ಕದಾದಹಣ್ಣಿನಗಿಡ
ಪುನಿಕಾ ಗ್ರ್ಯಾಂಟಿನಮ್	ದಾಳಿಂಬೆ	ಚಿಕ್ಕದಾದಹಣ್ಣಿನಗಿಡ, ಖಾಸಗಿಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆಸೂಕ್ತ.
ಸೋಲಾನಮ್ ಗ್ರ್ಯಾಂಡಿಫ್ಲೋರಮ್	ರಾತ್ರಿ ನೆರಳು / ಆಲೂಗೆಡ್ಡೆ ಮರ	ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಮೇಲಾವರಣ. ಕಿರಿದಾದ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ (3 ಮೀ ಅಗಲ) ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.
ಜಾಂಥಾಕ್ಸಿಲಮ್ ರೆಟಾನ್	ತ್ರಿಫಲ	ಔಷಧಿಯುಕ್ತ
ಲೋಗ್ರೆಂಡ್ (5 ಅಡಿಗಳವರೆಗೆ)		
ಆಗಾವೆಪಿಸಿ	ಭೂತಾಳೆ	ಒಣಹವೆಯಲ್ಲಿಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ
ಬಂಬುಸಾ ಅರುಂಡರ್‌ನೇಸಿಯಾ	ದೊಡ್ಡ ಬಿದಿರು	ಮುಳ್ಳಿನಿಂದಕೂಡಿದ್ದು, ಬಹೋಪಯೋಗಿ
ಸೀಸಲ್ವಿನಿಯಾ ಪುಲ್ಚರಿಮಾ	ನವಿಲು ಮರ	ಕಡಿಮೆಎತ್ತರ, ಅಲಂಕಾರಿಕ
ಸೈಕಾಸ್ ಎಸ್ಪಿಪಿ.		ಅಲಂಕಾರಿಕ, ಮಧ್ಯಮಕಡಿಮೆಎತ್ತರ
ಡ್ಯಾಂಡ್ರೋಚಿಲಮಸ್ ಸ್ಟ್ರಿಕೋಸ್	ಮೇದ್ರಿ ಬಿದಿರು	ಬ್ಯಾಸ್ಕೆಟ್, ಚಾಪೆಹಣೆಯಲುಮೇದಾರಜನಾಂಗದವರುಬಳಸುವಬಿದಿರುಜಾತಿ
ಡಿಪ್ಸಿಸ್ ಲುಟಿಸ್ಸೆನ್ಸ್	ಗೋಲ್ಡನ್ ಕೇನ್ ಪಾಮ್	ಮಧ್ಯಮ ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರ, ಬಿದಿರಿನಂತಹ ಬೇಲಿ ಗಿಡ, ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೀಟ ನಿರೋಧಕ.
ಫಿಲಿಸಿಯಮ್ ಡೆಸಿಪಿಯಮ್ಸ್	ಜರೀಗಿಡ/ ಎಲೆ ಮರ	ಮಧ್ಯಮಕಡಿಮೆಎತ್ತರ, ದಟ್ಟವಾದಎಲೆಗಳು
ಮಾರ್ಕಾಮಿಯಾ	ಮಖಾಮಿಯಾ,	ಮಧ್ಯಮಕಡಿಮೆಎತ್ತರ,ಹೂಮರ

ಲುಟಿಯಾ	ಸಿಯಾಲಾ	
ಆಕ್ಸಿಟೆನತರಾ ಸ್ಯಾಕ್ಸಿ	ಮರಿಹಾಳ್ವಿದಿರು	ಬ್ಯಾಸ್ಟೆಟ್ತುಂತಾದಕಲಾತ್ಮಕವಸ್ತುಗಳತಯಾರಿಕೆಗೆಬಳಸುವಬಿದಿರು
ಸಾರಿಬಸ್ ರೊಟುಂಡಿಪ್ರೋಲಿಯಸ್	ತಾಳೆಜಾತಿಯಮರ	ಚಿಕ್ಕದಾದಅಲಂಕಾರಿಕಮರ

ವರ್ಗ2: ಮಧ್ಯಮಸ್ಥಳಾವಕಾಶ

(ಎತ್ತರ, ಮೇಲಾವರಣ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಲ್ಲ,ಬೇರು ಬಿಡುವ ಪ್ರಬೇಧಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿವೆ)

ನಿರ್ಬಂಧಗಳು

ಎತ್ತರ: ಮಧ್ಯಮಎತ್ತರದಿಂದಉದ್ದದವರೆಗೆ (40 ಅಡಿವರೆವಿಗೂ)

ಮೇಲಾವರಣ: ಅಗಲಕ್ಕೆಚಾಚಿಕೊಂಡಿರುವಂತಹುದು

ಬೇರುಗಳು: ಬೇರುಗಳುಆಳಕ್ಕಿಳಿಯುವುದು ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಶ್ವವಾಗಿ ಹರಡುವುದಿಲ್ಲ
ವರ್ಗ 1ರಪ್ರಬೇಧಗಳನ್ನೂಬಳಸಬಹುದು

ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಬಳಕೆಯ ಸ್ಥಳಗಳು:

ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು

ನಗರೋದ್ಯಾನಗಳು

ಸರ್ಕಾರಿಶಾಲಾಕಾಲೇಜುಗಳು

ದೇವಸ್ಥಾನಗಳುಹಾಗೂಇನ್ನಿತರಧಾರ್ಮಿಕಸ್ಥಳಗಳು

ಚಿಕ್ಕಸ್ಮಶಾನಗಳುಹಾಗೂಚಿತಾಗಾರಗಳು

ಬಳಸದಿರುವಭೂಮಿ-ಖಾಸಗಿಖಾಲಿಸ್ಥಳಗಳು

ಮಿನಿಆರಣ್ಯಗಳು

ಎರಡನೆಯವರ್ಗಕ್ಕೆಉದಾಹರಣೆಯಾಗಬಲ್ಲಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು

ಛಾಯಾಚಿತ್ರ: ವಿಜಯ್ ಶಾಂತ್, ಆಫ್ರಿಕನ್ ಲೀಪ್.

ಛಾಯಾಚಿತ್ರ: ವಿಜಯ್ ಶಾಂತ್, ಬ್ಯಾಡ್ಮಿಂಟನ್ ಪಲ್ಮರ

ಸಸ್ಯಜಾತಿ	ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಸರು	ಗುಣಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು
ಅಕೇಶಿಯ ಕ್ಯಾಟಾಚು	ಕಗ್ಗಲಿಮರ	ಸ್ಥಳೀಯ, ಆಕ್ರಮಣಶೀಲವಲ್ಲದ, ಮುಳ್ಳಿನಮರ. ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸಾರಜನಕವನ್ನು ಸ್ಥಿರೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
ಅಕೇಶಿಯ ಫೆರುಜಿನಿಯಾ	ಬನ್ನಿ	ಮಧ್ಯಮ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ಮೇಲಾವರಣದ ಮರ. ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಬಳಕೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಬೇಧ
ಅಡೆನಥೆರಾ ಮೈಕ್ರೋಸ್ಪೆರ್ಮಾ	ಮಣಿಮರ	ಅಲಂಕಾರಿಕ
ಎಗಲ್ ಮಾರ್ಮೆಲೋಸ್	ಬೇಲ	ಮಧ್ಯಮ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ಮೇಲಾವರಣ ಹೊಂದಿದ ಮರ. ತಿನ್ನಲು ಯೋಗ್ಯ ಹಣ್ಣು ನೀಡುವ ಮರ, ಔಷಧಿಯುಕ್ತ, ಪವಿತ್ರ,

		ಶುಷ್ಕವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.
ಅಲೋಪ್ತೀನಿಯಾ ಮ್ಯಾಕ್ರೋಫಿಲ್ಲಾ	ಜಂಘಾಲ	ಮಧ್ಯಮಗಾತ್ರದ, ಔಷಧಿಯುಕ್ತ
ಅಮೈಸಿಬ್ಬಿಯಾ ನೊಬಿಲಿಸ್	ಆರ್ಕಿಡ್ಯರ	ಮಧ್ಯಮಎತ್ತರ, ಅಲಂಕಾರಿಕ, ಪವಿತ್ರ - ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್ ಬೌದ್ಧ ಪಗೋಡಗಳಮೂಲ
ಬಹುನಿಯಾ ರೇಸ್‌ಮೋಸಾ	ಅರಳುಕಾಡುಮಂದಾರ	ಪವಿತ್ರ, ಔಷಧಿಯುಕ್ತ, ಹೂಮರ
ಬೌಹಿನಿಯಾ ಪಪ್ಪೂರಿಯಾ	ಬಸವನಪಾದ	ಎಲ್ಲಾ ಬೌಹಿನಿಯಾ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಸಣ್ಣ ಎತ್ತರ ಮತ್ತು ಮೇಲಾವರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ, ಮತ್ತು ಕಿರಿದಾದ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ (10 ಮೀ ಅಗಲ) ನೆಡಲು ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ಹೂಮರ, ಎಲೆಗಳು ಉತ್ತಮ ಮೇವು. ಸಾರಜನಕ ಸ್ಥಿರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.
ಬ್ಯುಟಿಯಾ ಮೊನೊಸ್ಪೆರ್ಮಾ	ಮುತ್ತುಗ	ಸಣ್ಣದರಿಂದ ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಮರ, ಹೂಬಿಡುವ / ಅಲಂಕಾರಿಕ, ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಫಲಕಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಸಬಹುದು (ಮಟ್ಗಾ ಎಲೆ) - ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ, ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.
ಕ್ಯಾಸಿಯಾಗ್ರ್ಯಾಂಡಿಸ್	ಕೊರಲೋವರ್ಮರ	ಅಲಂಕಾರಿಕ, ಸಾಲವೃಕ್ಷಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದು (10 ಮೀರಸ್ತೆಗಳು)
ಕ್ಯಾಸಿಯಾ ಜವಾನಿಕಾ	ಜಾವಕ್ಯಾಸಿಯಾಮರ	ಅಲಂಕಾರಿಕ, ಸಾಲವೃಕ್ಷಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದು (10 ಮೀರಸ್ತೆಗಳು)
ಕ್ಯಾಸುರಿನಾ ಈಕ್ವಿಸೆಟಿಫೋಲಿಯಾ	ಶಿಟಕರ	ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಧ್ವನಿ ಮತ್ತು ಗಾಳಿಯ ತಡೆಗೋಡೆಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬಲ್ಲದು. ನಗರದ ಸಣ್ಣ ವುಡ್‌ಲಾಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಿವೇಶನಗಳಿಗೆ ಮಾಲಿನ್ಯ ತಡೆಗೋಡೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.
ಕೋಲೋರಾಕ್ಸಿಲಾನಿಸ್ಪಟಿನಿಯಾ	ಪೂರ್ವ ಭಾರತೀಯ ಸ್ಯಾಟಿನುಡ್ ಮರ	ಒಣಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವಮರ
ಕೊಲ್ವಿಲ್ಲಾ ರೇಸ್‌ಮೋಸಾ	ಕಿಲ್ಬಿಲ್ಲಿ	ಮಧ್ಯಮಎತ್ತರ, ಹೂಮರ
ದಿಲ್ಬರ್ಜಿಯಾ ಸಿಸೂ	ಭಾರತೀಯರೋಸ್ವುಡ್ ಸಿಸೂ/ಬೀಟೆ	ಬೇಗನೆ ಬೆಳೆಯುವುದು, ಕಠಿಣಮರ, ಹೂಮರ

ಎರಿಥ್ರೋನಾಇಂಡಿಕಾ	ಭಾರತೀಯ ಹವಳ ಮರ	ಉದ್ದಕ್ಕೇ ಬೆಳೆಯುವ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಮರ
ಜಕರಂಡಾಮಿಮೋಸಿಫೋಲಿಯಾ	ನೀಲಿಗುಲೋಹರ್	ಹೂಬಿಡುವ, ಅಲಂಕಾರಿಕ. ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯ (ಸಾರಜನಕ ಸ್ಥಿರೀಕರಣ). ಉದ್ಯಾನವನಗಳು, ತೆರೆದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಮಾರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ರಸ್ತೆಬದಿಯ ನೆಡುವಿಕೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ.
ಲಾಗಸ್ಟ್ರೋಮಿಯಾಫೋಸ್ಟೇಜಿನಾ	ಹೊಳೆದಾಸವಾಳ	ಹೂಬಿಡುವ, ಅಲಂಕಾರಿಕ. ಕಾಲುವೆಗಳು, ಸರೋವರದ ತೀರಗಳು ಮತ್ತು ಕೆರೆ ತೀರಗಳ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ರಸ್ತೆಬದಿಗಳು, ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಮತ್ತು ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ.
ಮಧುಕಾಲಾಂಗಿಫೋಲಿಯಾ ವರ್. ಲಾಂಗಿಫೋಲಿಯಾ	ಹಿಪ್ಪೇಮರ	
ಮೆಲಾನಾಫೋಲಿಯಾ	ಶಿವಾನಿ	ಕೆತ್ತನೆಗಾಗಿ ಅದ್ಭುತವಾಗಿದೆ - ಶ್ರೀಗಂಧದ ಮರದ ನಂತರದ್ದು. ಅನೇಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಕೆತ್ತನೆ ಸಮುದಾಯಗಳು ಇದನ್ನು ಬಳಸುತ್ತವೆ.
ಮಿಲೆಟೋನಿಯಾಹೊಟಿಸಿಸಾ	ಆಕಾಶಮಲ್ಲಿಗೆ	ಹೂಬಿಡುವ ಮರ. ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಚೆಲ್ಲುವ ಹೂವುಗಳಿಂದ ರಸ್ತೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ನೇರ ಮತ್ತು ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದು. ಸಂಚಾರ ಮತ್ತು ಆಂತರಿಕ ಸ್ಥಳಗಳ ನಡುವೆ ತಡೆಗೋಡೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು, ಉದ್ಯಾನಗಳ ಪರಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿ ಗಡಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.
ಮಿಮುಸೋಪ್ಸಾವಲೆಂಗಿ	ಬಕುಳ	ಸಣ್ಣ ಆಕಾರ, ದಟ್ಟವಾದ ಮೇಲಾವರಣ, ಪರಿಮಳಯುಕ್ತ ಹೂಮರ
ಪಾರ್ಕಿಯಾಬಿಗ್ಯಾಂಡುಲೋಸಾ	ಬ್ಯಾಡ್ವಿಂಟಿನಾಲ್ಮರ	ಹೂಮರ, ಅಗಲವಾದ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ (20+ಮೀ) ಸಾಲವೃಕ್ಷಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದು
ಪ್ಲಮೆರಿಯಾವಿಸ್ಪಿ	ಪಗೋಡಮರ	ಸಣ್ಣ ಆಕಾರ, ಪರಿಮಳಯುಕ್ತ, ಪವಿತ್ರ
ಪಾಲಿಥಿಯಾಲಾಂಗಿಫೋಲಿಯಾ	ಕೊವೆಮರ (ಅಶೋಕ)	ಕಿರಿದಾದ ಮೇಲಾವರಣ, ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ ಮರ, ರಸ್ತೆ ವಿಭಜಕಗಳು, ರಸ್ತೆ ಬದಿಗೆ ಸೂಕ್ತ. ಧ್ವನಿ / ವಾಯುಮಾಲಿನ್ಯ ತಡೆಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಮರ ಎತ್ತರವಾಗಬಹುದು, ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ತಂತಿಗಳನ್ನು ತಾಕದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು

ಪೈರೋಕಾರ್ಪಸ್‌ಸಾಂಟಿಲಿನಸ್	ಕೆಂಪುಶ್ರೀಗಂಧ/ರಕ್ತಚಂದನ	ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದು, ನಿರುಪಯುಕ್ತ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು, ಔಷಧೀಯ,
ರಿಯುಟಾಲಿಸ್ಟ್ರಿಸ್ಟ್ರೆಮ್	ಫಿಲಿಪೈನ್ಯಂಗೂರ	ಮಧ್ಯಮವತ್ತರ, ದಟ್ಟವಾದಮೇಲಾವರಣ, ಹೂಮರ
ಸ್ಯಾಂಟಿಲ್ಲಮ್‌ಆಲ್ಬಮ್	ಶ್ರೀಗಂಧ	ಪವಿತ್ರ, ಔಷಧಿಯುಕ್ತ
ಸಪಿಂಡಿಸ್‌ಎಮರ್ಜಿನಾಟಿಸ್	ಅಂಟುವಾಳ/ಸೀಗೆ	ಔಷಧಿಯುಕ್ತ
ಸರಕಾಅಸೋಕಾ	ಸೀತಾಅಶೋಕ	ಹೂಮರ
ಶ್ಲಿಚಿರಾಬಲಿಯೋಸಾ	ಕೆಂಡಲೆ/ಕುಸುಮವೃಕ್ಷ	ಬಯೋಡೀಸಲ್‌ತಯಾರಿಸಲು (ಬಯೋ ಡೀಸೆಲ್ ತಯಾರಿಸಲು) ಬಳಸುತ್ತಾರೆ, ನೆರಳಿನಮರ
ಸೆನ್ನಾಸೈಕ್ವಾಬಿಲಿಸ್	ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿರೀತಿಯಮರ	ಮಧ್ಯಮ-ಉದ್ದದಮರ, ದಟ್ಟವಾದಮೇಲಾವರಣ, ಹೂಮರ
ಶೋರಿಯಾತಾಲುರಾ	ಜಾಲಾರಿ/ಜಾಲಗಿರಿ/ಜಾಲಾ ರ/ಅರಗಿನ ಮರ /ಬಿಳಿಹೂವಿನ ಮರ	ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ, ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಸುವ ಲ್ಯಾಕ್ ಅನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ
ಸ್ಪಾಂಡಿಯಾಸ್ಮ್ಯಾಂಗಿಫೆರಾ	ಅಮಟಿಕಾಯಿ	ತಿನ್ನಲುಸೂಕ್ತ, ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿಗೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ
ಟ್ರ್ಯಾಬಿಬಿಯಾವಿಸ್ಪಿಟಿ	ಹೂಮರ	ಪೊದೆಗಳು / ಸಣ್ಣ-ಮಧ್ಯದ ಮರಗಳು, ಅಲಂಕಾರಿಕ, ಸಾಲುಮರಗಳಾಗಿ ನೆಡುವಿಕೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ
ಟರ್ಮಿನಲಿಯಾಕ್ಯಾಟಿಪ್	ಕಾಡುಬಾದಾಮಿ	ಸಾಲವೃಕ್ಷವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದಾದ ಅಲಂಕಾರಿಕಮರ
ಟರ್ಮಿನಲಿಯಾಚೆಬುಲಾ	ಮೈರೊಬಲನ್	ಹದಮಾಡಲು ಬಳಸಲಾಗುವುದು
ಥೆಸ್ಪೀಷಿಯಾಪಾಪಲ್ಲಿಯಾ	ಭಾರತೀಯತುಲಿಪ್ಪರ (ಹೂಮರ)	ಮಧ್ಯಮಆಕಾರ. ಹೂಮರ
ಜಿಜ್ಞಸುಜುಬಾ	ಬಾರೆಹಣ್ಣು	ತಿನ್ನಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಹಣ್ಣು, ಔಷಧೀಯಗುಣ, ಎತ್ತರ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಇರುವಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ವರ್ಗ3: ಮಧ್ಯಮಸ್ಥಳಾವಕಾಶ

(ಎತ್ತರ, ಮೇಲಾವರಣ, ಬೇರು ಬಿಡುವ ಪ್ರಬೇಧಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಲ್ಲ)

ನಿರ್ಬಂಧಗಳು

ಎತ್ತರ: ಮಧ್ಯಮ ಎತ್ತರದಿಂದ ಉದ್ದದವರೆಗೆ (30ರಿಂದ 80 ಅಡಿವರೆವಿಗೂ)

ಮೇಲಾವರಣ: ಅಗಲಕ್ಕೆ ಚಾಚಿಕೊಂಡಿರುವಂತಹುದು

ಬೇರುಗಳು: ಬೇರುಗಳು ಆಳಕ್ಕೆ ಲಿಯುವುದು

ವರ್ಗ 1 ಮತ್ತು 2 ರ ಪ್ರಬೇಧಗಳನ್ನೂ ಬಳಸಬಹುದು

ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಬಳಕೆಯ ಸ್ಥಳಗಳು:

ದೊಡ್ಡ ಕ್ಯಾಂಪಸ್‌ಗಳು (ಹೊರಾಂಗಣ ನೆಡುವಿಕೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಥಳವಕಾಶವಿರುವಂತಹುದು) ವಸತಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಆತಿಥ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ.

ದೊಡ್ಡ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಾನಗಳು ಮತ್ತು ಆಟದ ಮೈದಾನಗಳು

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ತರಹೆ ಭೂಮಿ - ರೈಲ್ವೆ, ರಕ್ಷಣಾ, ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಭೂಮಿ, ಚಿತಾಗಾರಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಸರೋವರಗಳು, ನದಿಗಳು, ರಾಜಕಾಲುವೆಗಳು, ಒದೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸುತ್ತಲಿನ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳು.

ಕಲುಷಿತ ಭೂಮಿ - ಹಿಂದೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ತಾಣಗಳು

ಮೂರನೆಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಬಲ್ಲ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು

ಛಾಯಾಚಿತ್ರ: ವಿಜಯ್ ಶಾಂತ್. ಸಾಸೇಜ್ಜರ

ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ: ವಿಜಯಿ ಶಾಂತ್, ಹಳದಿಕ್ಯಾಸಿಯಾ

ಸಸ್ಯಜಾತಿ	ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಸರು	ಗುಣಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು
ಅಕೇಶಿಯ ಎಸ್ಪಿಪಿ.	ಅಕೇಶಿಯಾ	ಕಲುಷಿತ ಭೂಮಿ / ಡಂಪ್ಪಾಣಗಳ ಬಯೋರೆಮಿಡಿಯೇಶನ್, ಅಕೇಶಿಯವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ದೂರ ಮಾಡಲು, ಹಿಂದಿನ ಡಂಪ್ಪಿಂಗ್ ಗಳಂತೆ ಬಯೋರೆಮಿಡಿಯೇಶನ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವಿರೂಪಾಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ, ಅಕೇಶಿಯ ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಕರಗಿದ ಮಣ್ಣಿನ ಮಾಲಿನ್ಯ ಕಾರಕಗಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಿಸಿದ ನಂತರ, ಅಕೇಶಿಯವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬಹುದು ಮತ್ತು ಇತರ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೆಡಬಹುದು. ಶುಷ್ಕ ಹವಾಮಾನ, ಕಡಿಮೆ ನಿರ್ವಹಣೆ.
ಅಡನ್ಟೋನಿಯಾ ಡಿಜಿಟಾಟಾ	ಆನೆಹುಣಿಸೆ	ಅಲಂಕಾರಿಕ ಹಾಗೂ ಬರನಿರೋಧಕ.
ಅಲ್ಬಿಜಿಯಾ ಲೆಬೆಕ್	ಬಾಗೇಮರ	ಮಧ್ಯಮ ಎತ್ತರ, ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ, ಔಷಧಿಯುಕ್ತ.
ಅಲ್ಬಿಜಿಯಾ ಸಮನ್	ರೈನಿತ್ರ	ನೆರಳು ಒದಗಿಸುವುದು, ವಿಶಾಲ ತೆರೆದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಬೇರುಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಖೆಗಳು ಬಹಳ ವಿಶಾಲ ಮತ್ತು ನಾರಿನಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ - ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು, ಬೀದಿಗಳು ಮತ್ತು ಹತ್ತಿರದ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ.
ಅಲ್ಬಿಜಿಯಾ ಒಡೋರಟಿಸ್ಸಿಮಾ	ಭಿಲ್ಲಾರ	ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದು, ಸಾರಜನಕ ಸ್ಥಿರೀಕರಣ, ಶುಷ್ಕ ಹವಾಮಾನಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮವಾದದ್ದು.
ಅಲೋಪ್ಪಿಯಾ ಸ್ಕೋಲಾರಿಸ್	ಸಪ್ತಪರ್ಣಿ	ಮಧ್ಯಮ-ಕಡಿಮೆ ಎತ್ತರ, ಕಡಿಮೆ ಮೇಲಾವರಣ, ಔಷಧಿಯುಕ್ತ.
ಆರ್ಥೋಕಾರ್ಪುಸ್ ಹಿಸ್ಪಿಯಿಟಾ	ಹೆಬ್ಬಹಲಸು	ತೆನ್ನುವಂತಹ ಹಣ್ಣು.

ಆಟೋಕಾರ್ಪಸ್ ಹೆಟೆರೊಫಿಲಸ್	ಹಲಸು	ರುಚಿಕರಹಣ್ಣು, ತೋಟಗಳು, ಉದ್ಯಾನವನಗಳುಹಾಗೂವಾಸಯೋಗ್ಯಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆಸೂಕ್ತ.
ಆಜಾದಿರಕ್ತ ಇಂಡಿಕಾ	ಬೇವು	ನೆರಳು ಒದಗಿಸುವುದು, ಗಾಳಿಗೆ ದಟ್ಟವಾದ ಎಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಧ್ವನಿ ಮಾಲಿನ್ಯ ಹೀರುವಿಕೆ, ಶುಷ್ಕ ಹವಾಮಾನ. ಔಷಧೀಯ,ಕಡಿಮೆ ನಿರ್ವಹಣೆ. ವಿಶಾಲ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು, ಸ್ತಾನಗಳು, ಚಿತಾಗಾರಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.
ಕೆನರಿಯಮ್ ಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಮ್	ಧೂಪಮರ	ಪರಿಮಳಬಳಕೆ
ಕ್ಯಾಸ್ಪಿನೋಸ್ಪರ್ಮಮ್ ಆಸ್ಟ್ರೇಲ್	ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯನ್ಸ್ಟ್ರೀಟ್	ಉದ್ದದಹೂಮರ
ಕೊಕೊ ನೆಸಿಫೆರಾ	ತೆಂಗಿಮರ	ಖಾಸಗಿ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ , ಎಲೆಗಳು ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಗಳು ಬೀಳುವುದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಉಪದ್ರವ. ತೋಟಗಳು, ದೊಡ್ಡ ತೆರೆದ ಖಾಸಗಿ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ನಾರಿನ ಮೂಲವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ, ಎತ್ತರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
ಕೊರೊಪಿಟಾ ಗಯಾನೆನ್ಸಿಸ್	ಶಿವಲಿಂಗ/ನಾಗಲಿಂಗ	ಉದ್ದದಮರ, ಪವಿತ್ರ
ಡಾಲ್ಬರ್ಜಿಯಾ ಲ್ಯಾಟಿಫೋಯಾ	ರೋಸ್ವುಡ್	ಬರತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳಿಗೆಅತ್ಯುಪಯುಕ್ತ.
ಡೆಲೆನಿಯಾ ಇಂಡಿಕಾ	ಎಲಿಫೆಂಟ್‌ಆಪಲ್	ಹೂಮರ, ಅಡುಗೆಯಲ್ಲಿಬಳಸಲಾಗುವುದು.
ಡೆಲೋನಿಕ್ಸ್ ರೆಜಿಯಾ	ಗುಲೋಹರ್	ಹೂಮರ, ವಿಶಾಲ ಮೇಲಾವರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಎತ್ತರದ ಮರವು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥಿರವಾಗಬಹುದು, ಬೇರುಗಳು ಹರಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಥಳವೇಕೆ. ಆಳವಿಲ್ಲದ, ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಹರಡುವ, ಮೇಲ್ಮೈ ಆಹಾರ ಬೇರುಗಳು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಹಾನಿಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಬಿರುಗಾಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮರ ಸುಲಭವಾಗಿ ಮುರಿಯಬಹುದು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಭೂಮಿ, ಸ್ತಾನ, ಶವಾಗಾರಗಳು ಮುಂತಾದ ತೆರೆದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.
ಡಿಸ್ಕೋಕ್ಸಿಲಮ್ ಮಲಬರಿಕಮ್	ದೇವದಾರು	ಹೂಮರ, ಔಷಧಿಯುಕ್ತ.
ಎಂಟೆರೋಲೋಬಿಯಂ ಕಾಂಟೋರ್ಟಿಸಿಲಿಕ್ವಮ್	ಎಲಿಫೆಂಟ್‌ಇಯರ್ಪಾಡ್ಮರ	ಉದ್ದದಮರ, ಬೇಗನೆಬೆಳೆಯಬಲ್ಲದು
ಫಿಕ್ಸ್ ಬೆಂಗಲೆನ್ಸಿಸ್	ಆಲದಮರ	ಎಲ್ಲಾ ವಿಶಾಲವಾದ ತೆರೆದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ (ನಾರಿನ ಮೂಲವು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಹಾನಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ- ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಸಮೀಪವಿರುವ ಸಣ್ಣ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ), ಕೀಸ್ಟೋನ್ ಪ್ರಭೇದಗಳು - ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಮತೋಲನಕ್ಕೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ. ಕಡಿಮೆ ನಿರ್ವಹಣೆ.

ಫಿಕ್ಸ್ ಬೆಂಚಾಮಿನಾ	Weeping fig ವೀಪಿಂಗ್‌ಗಿ (ಅಂಜೂರ)	ಎಲ್ಲಾ ವಿಶಾಲವಾದ ತೆರೆದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ (ನಾರಿನ ಮೂಲವು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಹಾನಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ- ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಸಮೀಪವಿರುವ ಸಣ್ಣ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ), ಕೀಸೋನ್ ಪ್ರಭೇದಗಳು - ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಮತೋಲನಕ್ಕೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ. ಕಡಿಮೆ ನಿರ್ವಹಣೆ.
ಫಿಕ್ಸ್ ಎಲಾಸ್ಟಿಕ್	ಭಾರತೀಯರಬ್ಬರ್ಮರ	ಎಲ್ಲಾ ವಿಶಾಲವಾದ ತೆರೆದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ (ನಾರಿನ ಮೂಲವು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಹಾನಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ- ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಸಮೀಪವಿರುವ ಸಣ್ಣ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ), ಕೀಸೋನ್ ಪ್ರಭೇದಗಳು - ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಮತೋಲನಕ್ಕೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ. ಕಡಿಮೆ ನಿರ್ವಹಣೆ.
ಫಿಕ್ಸ್ ರೇಸ್‌ಮೋಸಾ	ಕಂಟ್ರಿಫಿಗ್ (ಅತ್ತಿ)	ಎಲ್ಲಾ ವಿಶಾಲವಾದ ತೆರೆದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ (ನಾರಿನ ಮೂಲವು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಹಾನಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ- ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಸಮೀಪವಿರುವ ಸಣ್ಣ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ), ಕೀಸೋನ್ ಪ್ರಭೇದಗಳು - ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಮತೋಲನಕ್ಕೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ. ಕಡಿಮೆ ನಿರ್ವಹಣೆ. ಪವಿತ್ರವಾದ ವೃಕ್ಷ.
ಫಿಕ್ಸ್ ರಿಲಿಜಿಯೋಸಾ	ಅರಳಿಮರ	ಎಲ್ಲಾ ವಿಶಾಲವಾದ ತೆರೆದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ (ನಾರಿನ ಮೂಲವು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಹಾನಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ- ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಸಮೀಪವಿರುವ ಸಣ್ಣ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ), ಕೀಸೋನ್ ಪ್ರಭೇದಗಳು - ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಮತೋಲನಕ್ಕೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ. ಕಡಿಮೆ ನಿರ್ವಹಣೆ. ಪವಿತ್ರವಾದ ವೃಕ್ಷ.
ಹಾರ್ಟ್‌ವಿಕಿಯಾ ಬಿನಾಟಾ	ಕಮ್ಮಾರ (ಕಮ್ಮ)	ಸ್ಥಳೀಯ, ಹೂಬಿಡುವ, ಅಲಂಕಾರಿಕ, ಸಾರಜನಕ ಸ್ಥಿರೀಕರಣ. ಉತ್ತಮ ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ
ಹೋಫಿಯಾ ಪಾರ್ವಿಫ್ಲೋರಾ	ಮಲಬಾರ್‌ನುಡ್	ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುವುದು, ಹದಮಾಡಲು ಪ್ರಯೋಜನ
ಕಿಗಿಲಿಯಾ ಅಪ್ರಿಕಾನಾ	ಸಾಸೇಜ್ಜರ	ಉದ್ದದಮರ, ವಿಶಾಲಮೇಲಾವರಣ
ಮಧುರಾ ಲಾಂಗಿಫಿಲಿಯಾ ವರ್ ಲ್ಯಾಟಿಫೋಲಿಯಾ	(ಮಧುಕ) ಮೌರಾಬಟರ್	ಉದ್ದದಹೂಮರ, ಔಷಧಿಯುಕ್ತ
ಮ್ಯಾಗ್ನೋಲಿಯಾ ಚಂಪಾಕಾ (ಹಿಂದಿನ ಮೈಸೆಲಿಯಾ ಕ್ಯಾಂಪಾಕಾ)	ಸಂಪಿಗೆ	ಉದ್ದದಮರ, ವಿಶಾಲಮೇಲಾವರಣ ಸುವಾಸನೆಯುಕ್ತಹೂಮರ
ಮಂಗಿಫೆರಾ ಇಂಡಿಕಾ	ಮಾವಿನಮರ	ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ಧ್ವನಿ ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಗೆ ತೆರೆದ ಸ್ಥಳಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಳಕು, ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯವು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕ ಬಳಕೆಗೆ ಬಳಸುವುದರಿಂದ ವಸತಿ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.
ಮೈಕೆಲಿಯಾ ಚಂಪಾಕಾ	ಚಂಪಕ	ಪರಿಮಳಯುಕ್ತ ಹೂವುಗಳು, ಮೇಲಾವರಣ ನೆರಳು, ಸ್ಮಶಾನಗಳು, ಚಿತ್ರಗಾರಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ
ನಿಯೋಲಮಾರ್ಕಿಯಾಕಡಾಂಬಾ	ಕದಂಬವೃಕ್ಷ	ಪರಿಮಳಯುಕ್ತ ಹೂವುಗಳು, ಅಲಂಕಾರಿಕ

ಪೆಲೋಪೋನೇಸಸ್ ಸೈರೋಕಾರ್ಪಸ್	ಕಾರ್ಪಸ್	ಉದ್ಯಮ, ಅಲಂಕಾರಿಕ
ಪರ್ಸಿಯಾ ಅಮೆರಿಕಾನಾ	ಅವಕಾಡೊ	ಉದ್ಯಮ, ತಿನ್ನಲುಸೂಕ್ತ, ಖಾಸಗಿ, ತೋಟಗಳುಹಾಗೂಮನೆಯಬಳನೆಡಲುಪ್ರಾಶಸ್ಯ
ಪಿಥೆಸೆಲೋಬಿಯಂ ಡಲ್ಸಿ	ಸೀಮೆಹುಣಿಸೆ	ಉದ್ಯಮಹೂಮರ
ಪೆಲೋಕಾರ್ಪಸ್ ಮಾಸ್ಸಿಫಿಯಮ್	ಹೊನ್ನೆಮರ	ಸ್ಥಳೀಯಹೂಮರ
ಪೆಲೋಸೈರ್ಮಮ್ ಅಸಿರಿಫೋಲಿಯಮ್	ಕನಕಚಂಪಾ	ಪರಿಮಳಯುಕ್ತ, ಅಲಂಕಾರಿಕಮತ್ತುನೆರಳುನೀಡುವಉದ್ಯಮರ
ರಾಯ್ಸೋನಿಯಾ ರೆಜಿಯಾ	ರಾಯಲ್ಯಾಮ್	ಉದ್ಯಮ, ಅಲಂಕಾರಿಕ
ಸೆನ್ನಾ ಸಿಯಾಮಿಯಾ	ಹಳದಿಕ್ಯಾಸಿಯಾ	ಮಧ್ಯಮವಿತ್ತರ, ದಟ್ಟಮೇಲಾವರಣ
ಸ್ಪೋಡಿಯಾ ಕ್ಯಾಂಪನುಲಾಟಾ	ಆಫ್ರಿಕನ್ತಲಿಪ್	ಮಧ್ಯಮಉದ್ಯಮ, ಹೂಮರ
ಸ್ವಿಟೆನಿಯಾ ಮ್ಯಾಕ್ರೋಫಿಲ್ಲಾ	ದೊಡ್ಡಪ್ರಮಾಣದಮಹಾಗನಿ	ಉದ್ಯಮ, ದಟ್ಟಮೇಲಾವರಣ
ಸ್ವಿಟೆನಿಯಾ ಮಹೋಗನಿ	ಸ್ವಾನಿಶ್ಚಹಾಗನಿ	ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ಧ್ವನಿ ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ದಟ್ಟವಾದ ಎಲೆಗಳು
ಸಿಜಿಯಂ ಕ್ಯೂಮಿನಿ	ನೇರಳೆ	ತಿನ್ನುವಹಣ್ಣು, ಮಧ್ಯಮವಿತ್ತರ
ಟ್ಯಾಮರಿಂಡಿಸ್ ಇಂಡಿಕಾ	ಹುಣಿಸೆ	ವಿಶಾಲಹೆದ್ದಾರಿಗಳಿಗೆಸೂಕ್ತ
ಟೆಕ್ಸೋನಾ ಗ್ರ್ಯಾಂಡಿಸ್	ತೇಗ (ಸಾಗುವಾನಿ)	ವಿಶಾಲವಾದಪ್ರದೇಶ, ಒಳ್ಳೆಯಭೂಮಿಮತ್ತುತೇವಯುಕ್ತಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆಸೂಕ್ತ
ಟರ್ಮಿನಾಲಿಯಾ ಅರ್ಜುನ	ಅರ್ಜುನ, ಹೊಳೆಮುತ್ತಿ	ಅಗಲವಾದಮೇಲಾವರಣದೊಂದಿಗಿನವಿತ್ತರದಮರಕಾಲುಬೆಳೆಗಳು, ಸರೋವರದತೀರಗಳು, ಕೆರೆತೀರಮುಂತಾದಜವುಗುಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನೆಡಬಹುದಾದಜಾತಿಗಳು.
ಟರ್ಮಿನಾಲಿಯಾ ಅಲಟಾ / ಎಲಿಪ್ಟಿಕಾ	ಕರಿಮಡ್ಡಿ	ಶುಷ್ಕವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿಯೂಬೆಳೆಯಬಲ್ಲದು
ಟರ್ಮಿನಾಲಿಯಾ ಪ್ಯಾನಿಕುಲಾಟಾ	ಕಿಂಡಲತ್ತರ ಉಲಬೆಮರ	ಹಣ್ಣುಬಿಡುವಮರ, ಪೀರೋಪಕರಣಗಳುಹಾಗೂರೇಷ್ಚೆಗೆಸೂಕ್ತ, ಔಷಧಯುಕ್ತ
ವಿಟೆಕ್ಸ್ ಅಲೈಸಿಮಾ	ನವಿಲಾಡಿ	ಅಲಂಕಾರಿಕ
ಅರೋಕೇರಿಯಾ ಎಸ್ಪಿಪಿ.	ತ್ರಿಸ್ಮತ್ತರಮತ್ತುಸಂಬಂಧಿಸಿದಪು ಬೇಧಗಳು	ವಿತ್ತರ,ಕಿರಿದಾದ ಮೇಲಾವರಣ, ಆಳವಾದ ಬೇರುಗಳು. ಕಾಂಡವು ಅಗಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಉದ್ಯಾನವನಗಳು, ಚರ್ಚುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲಂಕಾರಿಕ ಬಳಕೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ

ಹೋಲೋಪ್ಪೆಯಾ ಇಂಟಿಗ್ರಿಫೋಲಿಯಾ	ತಪಸಿ	ಅಪರೂಪವಾಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಬೇಧ, ಚನ್ನಪಟ್ಟಣಗೊಂಬೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸಲಾಗುವುದು
ಮಧುಕಾ ಲಾಂಗಿಫೋಲಿಯಾ ವರ್. ಲ್ಯಾಟಿಫೋಲಿಯಾ	ಮೌರಾಮಹುವಾ	
ಟರ್ಮಿನೇರಿಯಾ ಬೆಲ್ಲಾರಿಕಾ	ತಾರೆ	ಡ್ರೈಯಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಟ್ಯಾನಿಂಗ್ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಔಷಧೀಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಟಿಸರ್ ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳುಗಳನ್ನು ಈ ಮರದ ಮೇಲೆ ಸಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವರ್ಗ 4: ಸ್ಥಳಾವಕಾಶಗಳಿಲ್ಲದ ಕಡೆಗೆ ಸೂಕ್ತ
(ಎತ್ತರ, ಮೇಲಾವರಣ, ಬೇರು ಬಿಡುವ ಪ್ರಬೇಧಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಲ್ಲ)

ನಿರ್ಬಂಧಗಳು:
ಹೋರಾಂಗಣ ಸ್ಥಳದ ಲಭ್ಯತೆಯಿಲ್ಲ
ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಬಳಕೆಯ ಸ್ಥಳಗಳು:
ಮನೆಯ ಬಳಾವರಣ ಅಥವಾ ಟೆರೇಸ್ಟ್ರಾಲ್ಯಾನ್ಸಿಗಳು-ಪಾಟ್ಸಿಳಿಸಿ
ಪ್ರಭೇದಗಳು:
ನಿಂಬೆ, ದಾಸವಾಳ, ಟಿಪಿಯೋಕಾ, ಗೆಡ್ಡೆಗಳು, ಸೊಪ್ಪು ತರಕಾರಿಗಳು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು.
ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಳಸದಿರಬೇಕಾದ ಪ್ರಭೇದಗಳು (ಅವುಗಳ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಸ್ವಭಾವದಂತಹ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ) - ನೀಲಗಿರಿ, ಸಿಲ್ವರ್ ಓಕ್, ಅಕೇಶಿಯ ಅರೆಕುಲಿಫಾರ್ಮಿಸ್ (ಇತರ ಅಕೇಶಿಯ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು), ಪ್ರೊಸೊಫಿಸ್ ಜುಲಿಫೋರಿಯಾ

ನಗರಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾರು ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಬಹುದು?

ಮಾಲೀಕತ್ವ, ಬದ್ಧತೆಗಳು ಮತ್ತು ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ

ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಯ ಯಶಸ್ಸು ಸಮುದಾಯದ ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಮರ ನೆಡುವ ಚಟುವಟಿಕೆ

ಮುಗಿದ ನಂತರ, ಸಮುದಾಯವು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಅಡಚಣೆಗಳು ಬಾರದಂತೆ

ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಸಮುದಾಯದ ನಿರಂತರ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕೆಲವು

ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು -

- ನಗರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯೀಕರಣ ಮಾಸ್ಟರ್ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ - ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ನಗರ ಆಡಳಿತಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ವಾರ್ಡ್ ಮಟ್ಟದ ನಗರ ಅರಣ್ಯ ಮೈಕ್ರೋಪ್ಲಾನ್‌ಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದರಿಂದ ಸುಸ್ಥಿರ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ನಗರ ಹಸಿರಿಕರಣವನ್ನು ರೂಪಿಸಬಹುದು. ನಗರ ಅಥವಾ ವಾರ್ಡ್ ಮಟ್ಟದ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನಿಂಗ್ ಪ್ರೇಮ್‌ವರ್ಕ್‌ನ ಕೆಳಗೆ ನೋಡಿ.
- ಯೋಜನಾ ಹಂತದ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಸಂಬಂಧಿತ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ
- ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆಗೆ ಔಪಚಾರಿಕ ಅಥವಾ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಗಮನಿಸಬೇಕು.
- ಪ್ರದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಗೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಬೇಕು, ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಮತ್ತು ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳ ದೂರುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಸಮುದಾಯವು ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಯೋಜನೆಯ ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ನೀಡುವ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜಾಗವನ್ನು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು
- ಗಿಡ ನೆಡುವುದು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹೊರೆ ಹೊರುವ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಭಾವರೂಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸೈನೇಜ್, ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಚಾರ ನೀಡಬೇಕು.
- ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹ ಮಾನದಂಡಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೂರನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಆವರ್ತಕ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು

ನಗರ / ವಾರ್ಡ್ ಮಟ್ಟದ ನಗರ ಅರಣ್ಯ ಯೋಜನೆ ನೀತಿ

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಗರ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ವಾರ್ಡ್ ಮಟ್ಟದ ಮೈಕ್ರೋಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ನಗರ ಮಟ್ಟದ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲು ಈ ಕರಡು ನೀತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು:

- ಪ್ರಸ್ತುತ ಸನ್ನಿವೇಶದ ನಿರ್ಣಯ
  - ಭೂಬಳಕೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಮರಗಳ ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು (ಇದು ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳ ಸಮಗ್ರತೆಯಾಗಿರಬಹುದು).
  - ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಾಪನಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಣೆ
    - ಪ್ರಸ್ತುತ ಎಷ್ಟು ಶೇಕಡಾವಾರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡಲಾಗಿದೆ?
    - ತಲಾವಾರು ಮರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು?

■ 300 ಮೀ ನಡಿಗೆ ದೂರದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಾನವನುಷ್ಟು ಶೇಕಡಾ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದೆ?

- ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳಮನನ
  - ಪ್ರಸ್ತುತ ಹಸಿರು ಜಾಗದ ಬಗ್ಗೆ ಜನರ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಗರ ಹಸಿರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಗುರಿಹೊಂದಾಣಿಕೆ
  - ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ **33%** ಹಸಿರು ಜಾಗವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಅಥವಾ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಮರದ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ, ಸಮುದಾಯ ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದರ ನಿರ್ಣಯ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಮಾಪನ ನಿರ್ಧಾರ. ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಹಸಿರು ಪ್ರದೇಶವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸವಾಲುಗಳ ನಿರ್ಣಯ ಮತ್ತು ಹಸಿರು ಜಾಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಒಂದು ನವೀನ ಯೋಜನೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ. ವಾರ್ಡ್ ಕನಿಷ್ಠ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ್ದರೆ, ಇರುವ ಮರಗಳನಿರ್ವಹಣೆ, ಹೊಸ ಸ್ಥಳ ದೊರೆಯುವುದಾದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ, ಮರಗಳ ರಕ್ಷಣೆಮುಂತಾದ ಅಗತ್ಯಗಳ ನಿರ್ಣಯ, ಜೊತೆಗೆ ಹಸಿರು ಜಾಗವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದು. ಇಂತಹ ವಾರ್ಡ್ ನಾಗರಿಕರಿಂದ ಕನಿಷ್ಠಹಸಿರಿಕರಣಗೊಳ್ಳುವ ಇತರ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಹಸಿರು ಜಾಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ರಚನೆ
  - ಗುರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ನಂತರ, ಸಮುದಾಯವು ನಿಗದಿತ ಗಡುವಿನೊಳಗೆ ನಿಗದಿತ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಕಾರ್ಯಭಾರ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನಿರ್ಧಾರ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ..
  - ಕಾರ್ಯಗತವಾದ ಯಾವುದೇ ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಫಲಿತಾಂಶಗಳನಿಗದಿತ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ.

ಭೂ ಬಳಕೆಯ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಹಸಿರು ಜಾಗದ ಹೆಚ್ಚಳ ಹಾಗೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಟ್ಟಸುಧಾರಣೆ ಕುರಿತು ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಕೈಜೋಡಿಸಲು ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ಬೆಂಗಳೂರು ನಾಗರಿಕರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡೋಣ ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಮುಂದಿನಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗಳ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ನಗರ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರಚನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಫಾರಸುಗಳು

Salbitano, F., Borelli, S., Conigliaro, N., Chen, Y., (2016). *Guidelines on Urban and Peri-urban Forestry*. United Nations Food and Agriculture Organization.

<http://www.fao.org/3/i6210e/I6210E.pdf>

Food and Agriculture Organization (2018). *Forests and Sustainable Cities: Inspiring Stories from Around the World*. United Nations.

<http://www.fao.org/3/i8838en/i8838en.pdf>

Town and Country Planning Organization (2014). *Urban Greening Guidelines 2014*. Government of India: Ministry of Urban Development.

<http://www.indiaenvironmentportal.org.in/files/file/urban%20green%20guidelines%202014.pdf>

Karnataka Working Plan for Bangalore Urban Forest Division: 2002-2012 (Published 2003).

<https://aranya.gov.in/downloads/FWP-Bengaluru-Urban.pdf>

BDA Revised Master Plan 2031 (2017)

<http://opencity.in/pages/bda-revised-master-plan-2031-all-documents>

T.V.Ramachandra, Bharath H Aithal, Gouri Kulkarni, Vinay S, (2017). Green Spaces in Bengaluru: Quantification through Geospatial Techniques. *Indian Forester*, 143(4) : 307-320, 2017,

http://wgbis.ces.iisc.ernet.in/energy/water/paper/Green_Space_in_Bengaluru/index.html

Ramachandra , T. V., et. al., (2014). *Trees of Bengaluru*. ENVIS, CES, IISc. Bangalore.

http://wgbis.ces.iisc.ernet.in/energy/water/paper/ETR75/CES_TV_R_ETR75_TREES_24may2014.pdf

Neginhal, S. G., (2002). *A Handbook on City Trees and Urban Planting (Urban Forestry)*. Bengaluru 560020.

Arun Kumar A. N., Geeta Joshi, G. Selvakumar, Manojkumar. *Compendium of promising native tree species for different agroclimatic zones of Karnataka*. Government of Karnataka Forest Department Research Wing. Bengaluru 560076.

***